

COMETA ÎN MOMILANDIA
TOVE JANSSON

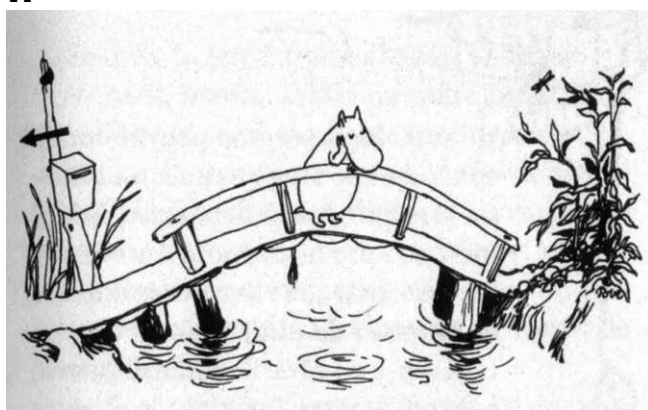
Faimoșii și simpaticii momini au venit tocmai din Țările Nordice ca să ne încânte pe toți cu umorul și optimismul lor.

Toate sunt bune și frumoase în Valea Mominilor: Momitata termină de construit podul peste râu, Momi și Smiorc pleacă singuri o zi la plajă și descoperă tot felul de comori ascunse, iar Momimama își îngrijește straturile de flori, fluierând fericită.

Cu umor, calm și bunătate, mominii fac față oricărei situații – și oaspeților sosiți pe nepusă masă, și cometei ăleia buclucașe care pare că se îndreaptă fix spre Pământ.

Cuprins	I.....	3
	II.....	11
	III.....	14
	IV.....	25
	V.....	30
	VI.....	37
	VII.....	44
	VIII.....	50
	IX.....	55
	X.....	64

I.

Într-o dimineață, aceeași în care Momitata terminase de construit podul peste râu, micuțul Smiorc făcu o descoperire. Găsi un drumeag pe care nu-l mai văzuse până atunci, ce șerpuia ascuns între umbrele verzi ale pădurii. Rămase pironit în loc, uitându-se gânditor la cărare.

„la să-i spun lui Momi, își zise el. Să vedem ce-i cu drumul ăsta, că eu, de unul singur, nu mă duc.” Smiorc așeză două rămurele în cruce ca să poată găsi din nou cărarea. După aceea plecă grăbit spre casă, țopăind cât îl țineau picioarele.

Valea în care locuiau era uimitor de frumoasă, plină de gâze vesele și copaci înalți și verzi. Râul șerpuia printre lunci, cotea apoi pe lângă momicasa albastră și se pierdea în depărtare, unduindu-se spre alte ținuturi unde, de bună seamă, alte viețuitoare mititele se întrebau de unde vine.

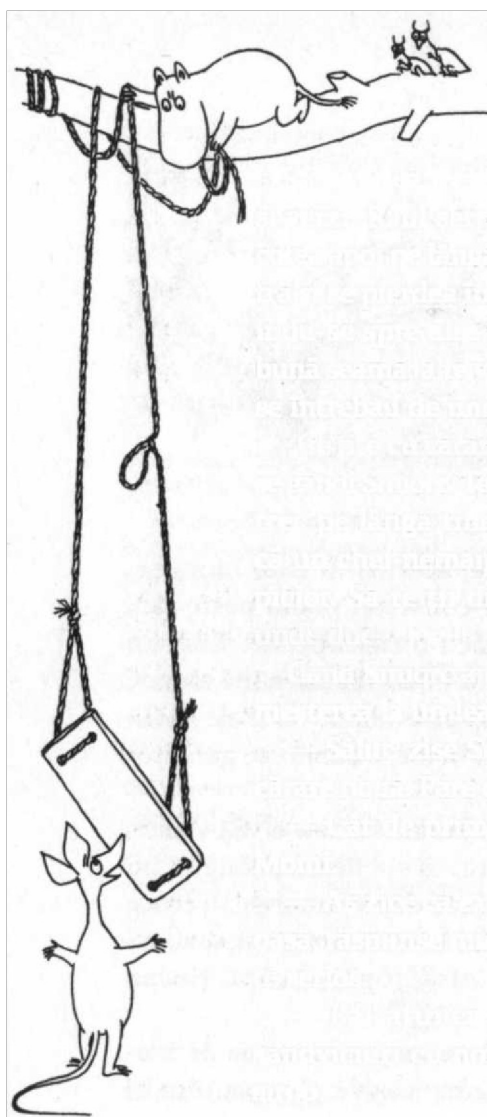
„Ce ți-e cu cărările și râurile astea, se gândi Smiorc. Te uiți așa la ele cum trec pe lângă tine și odată te apucă un chef nemaipomenit s-o iei la picior. Să te ții după ele și să vezi unde duc.” Când Smiorc ajunse acasă, Momi meșterea la un leagăn.

— Salut, zise Smiorc. Am găsit o cărare nouă. Pare cam primejdioasă!

— Cât de primejdioasă? întrebă Momi.

— Aș zice că *extrem* de primejdioasă, răspunse micuțul Smiorc foarte serios.

— Păi atunci trebuie să luăm sandviciuri cu noi, spuse Momi. Și sirop. Se duse la fereastra bucătăriei și spuse:

— Auzi, mama, astăzi nu mâncăm acasă.

— Bine, dragul meu, zise Momimama. Mama le puse într-un coș sandviciuri, o lăbuță plină de caramele dintr-un borcan, două mere din alt borcan, patru cârnăciori rămași de cu o seară înainte și sirop deja pregătit, căci avea mereu o sticlă la îndemână pe raftul de deasupra plitei.

— Ce de bunătați! spuse Momi. Pe curând, mama! Ne întoarcem când ne-om întoarce.

— Drum bun! le ură mama.

Momi și Smiorc o luară prin grădină, peste pajiști, apoi în sus către culmea dealului, până la marginea pădurii întunecate în care nu intraseră niciodată. Ajunși acolo, puseră coșul jos și se uitară în vale. Momicasa se vedea ca un punctuleț albastru, iar râul cât o panglică subțire și verde. Leagănul nu se vedea nicăieri.

— Așa departe de casă n-ai fost tu niciodată, spuse micuțul Smiorc. Doar eu am fost, singur-singurel! Hai să-ți arăt cărarea pe care am găsit-o.

Smiorc începu să scormonească ici și colo, să adulmece și să miroasă în jur, se uită la soare și câte și mai câte, până când găsi ce căuta:

— Aici e! Am găsit-o! Ei, ce zici? Nu-i așa că pare periculoasă? Ia-o tu înainte.

Momi intră cu grijă în întunericul verde. În jurul lor se făcu o tăcere de mormânt.

— Trebuie să fii cu ochii în patru, șopti Smiorc.

— Nu pot să fiu cu ei nici în două deodată, i-o întoarse Momi. N-ai decât să te uiți tu în urma noastră! -Nuu, nu vreau să mă uit înapoi! spuse Smiorc temător. Mai bine să văd primejdia venind din față decât să mă prindă din urmă. Treaba ta, dar, dacă se întâmplă ceva, tu ești de vină!

— Păi atunci n-ai decât să mergi în fața mea, spuse Momi.

— Nu vreau nici în față! țipă Smiorc. N-ar fi mai bine să mergem unul lângă celălalt?

Așa că merseară mai departe alături, ținându-se aproape unul de celălalt, afundându-se și mai adânc în pădurea din ce în ce mai verde și mai întunecoasă. Drumul mai întâi urcă, apoi coborî, apoi se tot îngustă până când se pierdu sub un covor de mușchi și ferigi.

— Orice drum duce undeva. Ceva e anapoda... Nu se poate să se termine așa, deodată, spuse Momi și făcu câțiva pași pe covorul de mușchi.

— Dacă nu mai găsim drumul spre casă? șopti Smiorc.

— Taci un pic, zise Momi. Tu n-auzi nimic? Undeva departe, dincolo de copaci, se auzea un foșnet slab. Mai făcu vreo câțiva pași, ridică nasul și adulmecă. Adierea era umedă și mirosea plăcut.

— E marea! strigă Momi și alergă de îndată într-acolo, căci scăldatul în mare era unul dintre lucrurile care îi plăceau cel mai mult pe lume.

— Staa! țipă Smiorc. Nu mă lăsa singur! Dar Momi nu se opri până când nu ajunsese la țărmul mării. Se așeză solemn pe nisip și privi îndelung valurile înspumate care se spărgeau de mal unul câte unul. După o vreme, Smiorc ieși și el din pădure, se așeză pe nisip lângă Momi și spuse:

— Ai fugit de lângă mine. M-ai lăsat singur în primejdie!

— M-am bucurat așa de mult când am simțit mirosul mării. Cunosc bine valea noastră și râul, și munții, dar nu știam că avem și mare. Uită-te și tu ce valuri!

— Par reci și furioase, spuse Smiorc. Dacă te cufunzi în ele, te uzi, dacă plutești pe ele, ți se face rău.

— Dar ție nu-ți place să te scufunzi? întrebă Momi mirat. Poți cu ochii deschiși? -Pot, dar nu vreau! răspunse Smiorc. Momi se ridică și se îndreptă spre apă.

— N-ai decât, dar, dacă se întâmplă ceva, tu ești de vină! țipă Smiorc. Cine știe peste ce poți să dai acolo, pe fundul mării!

Însă Momi se și aruncase într-un val mare, străveziu în lumina soarelui. La început, văzu doar balonașe verzi de lumină. Coborî mai adânc și întâlni păduri de alge ce se unduiau ușurel pe nisip, împodobite cu scoici roz pe dinăuntru și albe pe dinafară. Pe măsură ce se scufunda, lumina cea verde se stingea și apa se întuneca, până când Momi nu mai văzu nimic, decât o gaură neagră ce părea fără fund. Atunci se întoarse și se aruncă într-un alt val care îl purta înapoi la mal, unde îl găsi pe Smiorc strigând după ajutor.

— Credeam că te-ai înecat, zise Smiorc, sau că te-a mâncat vreun rechin! Ce mă făceam fără tine? -Nu fi prostuț! zise Momi. Sunt

obișnuit cu marea. Pe când înotam acolo, în adâncuri, mi-a venit o idee. O idee foarte bună chiar, dar e secret.

— Cât de mare e secretul ăsta? Mare cât să juri „hăurile să mă înghită, o vorbă de voi zice”? Momi încuviință.

— Hăurile să mă înghită, o vorbă de voi zice, începu Smiorc să turuie. Vulturii să-mi ciugulească oasele uscate și să nu mai mănânc niciodată înghețată de nu păzesc secretul ăsta cu prețul vieții mele. Haide, acum spune-mi!

— Mă fac culegător de perle și o să-mi ascund perlele într-o cutie, spuse Momi. Uite, toate pietrele albe sunt perle. Toate pietrele foarte albe și foarte rotunde.

— Și eu vreau să fiu culegător de perle! Dar o să le culeg de pe plajă, doar e plină de pietre albe și rotunde.

— Nu pricepi, îi explică Momi, pietrele sunt perle doar când sunt *sub* apă. Pe curând, mai zise el și se aruncă din nou în valuri.

— Păi și *eu* ce să fiu? țipă Smiorc după el.

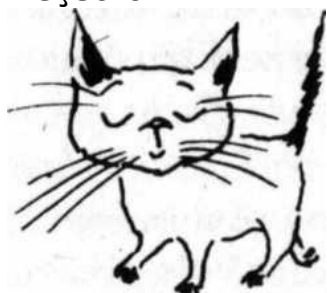
— Tu poți să fii cel care caută o cutie pentru culegătorul de perle, spuse Momi și se scufundă în apă. Smiorc porni încet de-a lungul plajei.

— De ce pică în seama mea numai treburile grele? mormăi Smiorc. Doar pentru că sunt așa de mic...

Se uită puțin după cutii, dar nu găsi decât alge și bucăți de scândură. Plaja era lungă și pustie și se termina la poalele unei stânci înalte ce cobora drept în mare. Peretele stâncii era ud de spuma valurilor.

„Nu-mi mai place aici, se gândi Smiorc. Nu mai vreau să fiu mic și să n-am cu cine să mă joc...”

În aceeași clipă, micuțul Smiorc văzu sus, pe stâncă, o pisicuță care hoinărea de una singură. Avea blană tărcată în alb și negru și o coadă subțirică, ridicată țanțoș. Se bucură așa de tare, că aproape îl luă amețeala.

— Pisicuțo! strigă Smiorc. Pis, pis, pis, pisicuțo! Hai aici să ne jucăm, sunt așa de plictisiiiiit!

Pisica îi aruncă o privire peste umăr, cu ochii ei de miere, și își văzu de drum. Atunci Smiorc începu să se cațare pe stâncă. Și tot urcă pe stâncă pieptișă și udă, strigând după pisicuță. Când, în sfârșit, ajunse la un brâu săpat în stâncă, pisica pornise deja în echilibru ca pe sârmă pe buza îngustă a prăpastiei.

— Nu fugi de mine, pisicuțo! țipă Smiorc. Mie îmi place de tine!

Dar pisicuța nici nu întoarse capul. La poalele stâncii, marea mugea furioasă. Micuțul Smiorc simți cum i se înmoaie picioarele. Inima începu să-i bată cu putere, gata să-i spargă pieptul.

Începu să se târască încet după pisică, spunându-și în gând: „O pisicuță mică, pufoasă și drăguță, doar a mea, o pisică mică, mică, mai mică decât mine... O, tu, Ocrotitor al tuturor animalelor mici, fii bun cu mine și ajută-mă să găsesc pisicuța, să se minuneze Momi...”

Smiorc nu se mai simțise niciodată atât de înfricoșat și de viteaz în același timp. Și, deodată, se trezi în fața peșterii. O gaură în peretele stâncii și, în spatele ei, o peșteră adevărată. Smiorc își ținu răsuflarea. O grotă! Una din acelea de care găsești o dată în viață sau, poate, niciodată. Pe jos era acoperită cu un strat de nisip, iar pereții întunecați și netezi se uneau în tavan într-o bortă prin care se zărea cerul azuriu. O rază caldă scălda nisipul fin. Se strecură înăuntru și se întinse pe burtă în lumina razei de soare. „Aici o să trăiesc de acum înainte, se gândi el. O să pun niște rafturi mici și o să sap o groapă în nisip să-mi fac culcuș, iar seara o să aprind o lampă. Oare ce-o să zică Momi?”

Pisicuța cea neprietenoasă se făcuse nevăzută.

Drumul înapoi către plajă nu-i mai păru așa de primejdios. Ce ți se mai poate întâmpla când ai găsit o grotă?

Momi încă se mai îndeletnicea cu pescuitul lui de perle. Căpșorul i se ițea din apă, apoi dispărea din nou în valuri ca un dop de plută, iar pe plajă adunase o grămadă de pietre rotunde și albe.

— Aici erai! zise el. Unde-i cutia?

— Leși din apă! Leși din apă acum! strigă Smiorc. Am găsit ceva! Eu, singur-singurel, și am înfruntat primejdii mai mari decât poți să-ți închipui!

— Ai găsit o cutie bună? întrebă Momi și se îndreptă către mal, cu brațele pline de perle.

— Numai la cutii ți-e gândul! țipă Smiorc. Tu și cutiile tale vechi! Înghiți-te-ar hăurile și pe tine și pe toate perlele tale! N-avem vreme de așa ceva! Am găsit o grotă! O grotă doar a mea!

— Una adevărată? întrebă Momi. Cu intrare și pereți de stâncă și nisip pe jos?

— Cu de toate! Cu tot ce trebuie! răspunse Smiorc, gata să cadă în nas de atâta înflăcărare. Poți să-ți ții perlele la mine în grotă dacă îmi dai jumătate din ele... sau măcar trei lăbuțe pline!

În peșteră, perlele păreau și mai adevărate și încă și mai albe. Momi și Smiorc se întinseră pe spate și se uitară la cer prin deschizătura din tavan. Din când în când, marea îi stropea cu apa ei sărată, iar razele soarelui îi mângâiau cu lumina lor strălucitoare.

Lui Smiorc îi stătea pe limbă să povestească despre pisicuță, dar se gândi că ar fi mai bine să se împrietenească întâi cu ea, să devină nedespărțiți. Pe urmă, să apară într-o bună zi împreună pe verandă, iar Momi să se minuneze:

— Măi să fie! Ai o pisicuță care te urmează peste tot?

Ar putea să pună o farfurioară cu lapte în grădină. În fiecare seară... Smiorc oftă.

— Mi s-a făcut foame, spuse el. Ca să vezi, să fii atât de fericit încât să uiți să mănânci!

Se făcuse târziu când Smiorc și Momi ajunseră înapoi la casa albastră din vale. Râul curgea așa de lin, că o undă nu zăreai pe sub podul ce-și arăta mândru noul strai de vopsea vesel colorată. Momimama așeza scoici de jur-împrejurul răzoarelor de flori.

— Ei, a fost frumos? îi întrebă ea.

— Am fost la cel puțin o sută de kilometri depărtare de aici! povesti Momi. Și am văzut marea! M-am scufundat în valuri uriașe și am găsit ceva nemaipomenit de frumos care începe cu P și se termină cu E, dar nu pot să zic ce, e secret!

— Iar eu am găsit ceva care începe cu G și se termină cu Ă! țipă Smiorc. Și undeva la mijloc mai sunt și un O și un T! Gata, mai mult nu mai zic!

— Atâtea întâmplări minunate într-o singura zi! spuse Momimama. Supa e caldă pe plită. Încercați să nu faceți prea multă gălăgie – tata scrie.

Zicând acestea, Momimama se întoarse la straturile ei de flori și continuă să așeze scoici pe rânduri: una albastră, două albe, una roșie. Arăta foarte frumos, într-adevăr. Fluiera încetișor, așa ca pentru ea doar, și se gândea că, uite, în curând vine ploaia. Un vânt neliniștit vuia printre copaci, făcându-i să suspine, să tremure și răvășindu-le frunzele. La orizont se adunase o armată de nori lungi și cenușii, gata să mășăluiască spre înaltul cerului. „Sper că nu vine iar vreun potop”, își zise ea. Adună scoicile rămase și intră în casă de îndată ce începură să cadă primii stropi de ploaie.

Momi și Smiorc adormiseră pe covorul din salon. Mama îi acoperi cu o pătură, apoi se așeză la fereastră să se uite cum plouă. Ploaia cenușie și deasă întunecase orizontul, răpăia pe acoperiș, foșnea în grădină și, acolo departe, picura în peștera lui Smiorc. Undeva, într-o ascunzătoare, ferită de ochii lumii, pisicuța cea neprietenoasă se făcu ghem și adormi, înfășurată în propria-i coadă.

Noaptea târziu, după ce toată lumea se culcase, Momitata auzi un vaiet. Se ridică în capul oaselor și ascultă. Ploaia curgea zgomotoasă prin burlane, iar oblonul cel șubred era dat de colo colo de vânt, ca de obicei. Auzi din nou tânguitul acela jalnic. Își puse halatul de casă și se duse să vadă ce se întâmplă. Se uită în camera azurie, în cea galbenă, apoi și în camera cu picățele, dar era liniște peste tot. În cele din urmă, deschise ușa ce dădea în verandă și se uită afară. Lumină treptele și peluza, iar stropii de ploaie străluciră ca diamantele. Vântul bătea mai furios ca niciodată.

— Vai de mine, dar cine e acolo? întrebă Momitata, căci pe treptele casei văzuse o ființă udă și amărâtă, cu mustăți și doi ochi negri și strălucitori.

— Sunt eu, Bizamul, răspuse sărmana făptură cu o voce pierită. Un bizam fără casă... Jumătate de casă s-a dus când ați construit podul peste râu... Nu c-ar conta... Cealaltă jumătate a fost luată de apă când a plouat, dar asta are și mai puțină importanță. Unui filozofii e totuna dacă trăiește sau moare, însă, după răceala asta, greu de zis ce se va alege de mine...

— Îmi pare nespus de rău! spuse Momitata. Nu știam că locuiți sub pod. Vă rog, poftiți înăuntru. Cu siguranță soția mea vă poate pregăti un pat să vă odihniți.

— Eu nu mă împac prea bine cu paturile, spuse Domnul Bizam posac. Sunt niște mobile de-a dreptul netrebuincioase. Era doar o gaură locuința asta a mea, dar eram fericit acolo. De bună seamă, unui filozof îi e totuna dacă e fericit au ba, dar era o gaură bună...

Domnul Bizam se scutură de apă și se uită în toate părțile.

— Ce fel de casă e asta? întrebă el.

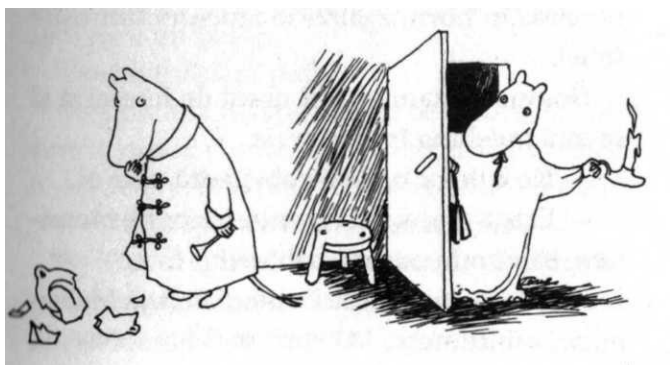
— Este o momicasă ca orice momicasă, răspuse Momitata. Eu am construit-o. Ce-ați zice de un pahar cu vin de mere? Pentru răceală, mă gândesc...

— Vinul, trebuie să spun, nu folosește la nimic, răspuse Domnul Bizam, dar poate n-ar strica.

Momitata se furișă în bucătărie și deschise cămara fără să aprindă lumina. Se întinse după sticla cu vin de mere de pe raftul cel mai de sus, se tot întinse și se întinse până când se auzi o bufnitură asurzitoare - dărmase un castron. Cât ai clipi, toată casa era în picioare. Se auziră strigăte și uși trântite, iar Momimama coborî scările în fugă cu o lumânare în lăbuță.

— Tu erai? se miră ea. Am crezut c-a intrat vreun hoț.

— Am vrut să iau sticla cu vin de mere, zise tata, dar vreun amețit a pus afurisitul ăla de castron chiar pe marginea raftului.

— Nu-i nimic, spuse Momimama. Mai bine că s-a spart, că și așa era urât. Suie-te pe un scaun, dragul meu, o să-ți fie mai ușor. Și adu un pahar și pentru mine.

Momitata se sui pe un scaun și luă sticla și trei pahare.

— Pentru cine e al treilea pahar? întrebă mama.

— Pentru Domnul Bizam, răspunse Momitata. A rămas fără casă, așa că o să vină să locuiască ia noi.

Aprinseră lampa cu gaz pe verandă și se așezară să ciocnească un pahar cu vin. Momi și Smiorc fură și ei primiți, cu toate că era trecut de miezul nopții. Însă ei băură lapte. Ploaia încă dansa pe acoperiș, iar

vântul se întetise și şuiera în horn, zgâlțâind amenințător ușile sobei. Domnul Bizam își lipi nasul de fereastră și se uită îndelung în întuneric. –Nu e deloc o ploaie obișnuită, zise el.

— Există și ploi neobișnuite? întrebă Momitata. Să vă mai pun un păhărel?

Doar un pic, spuse Domnul Bizam. Mulțumesc, mulțumesc. Mă simt mai bine. Nu mă îngrijorează potopul de afară, dar parcă n-aș vrea să-mi fie frig la burtă când o să mă ia apele.

— Nu, bineînțeles, spuse mama. Dar ploaia asta nu e un potop. Domnul Bizam pufni.

— Doamna nu știe despre ce vorbesc! N-ați simțit nimic ciudat în aer în ultima vreme? N-ați avut presimțiri? Nu vă trec fiori uneori?

— Nu! răspunse Momimama uluită.

— Vrei să spui că se va întâmpla ceva îngrozitor? șopti Smiorc, holbându-se la Domnul Bizam cu ochii cât cepele.

— Nu se știe niciodată, mormăi Domnul Bizam. Universul e atât de mare, iar Pământul, atât de mic și pricăjit...

— Să mergem la culcare, spuse Momimama. Poveștile de groază nu sunt niciodată binevenite, mai ales noaptea.

Curând, toate luminile erau stinse și toată lumea dormea. Dar ploaia și furtuna continuară nestingherite până a doua zi dimineață.

II.

A doua zi cerul era înnorat. Momi se trezi și se duse în grădina tăcută și udă. Furtuna era departe acum, iar ploaia se oprise. Dar parcă nimic nu mai era ca de obicei. Stătu așa o vreme, se uită și adulmecă în toate părțile, până când pricepu... Totul era cenușiu! Nu doar cerul și râul, ci și copacii, pământul, casa! Erau în întregime cenușii și arătau înfricoșător, de parcă muriseră toate.

— Ce urât! zise Momi încet. Așa de urât!

Domnul Bizam ieși din casă și se duse spre hamacul lui Momitata. Hamacul se făcuse și el cenușiu. Se întinse, cu ochii în pomii plini de mere care erau, cum altfel, cenușii.

— Auzi? strigă Momi. Ce s-a-ntâmplat? De ce e totul cenușiu?!

— Nu mă deranja, spuse Domnul Bizam. Fugi și joacă-te! Joacă-te cât mai poți. Oricum nu putem face nimic în privința asta, așa că mai bine filozofăm.

— Care „asta”? țipă mominul.

— Sfârșitul lumii, desigur, îl lămuri Domnul Bizam.

Momi se întoarse pe călcâie și o zbughi în bucătărie, unde mama pregătea micul dejun.

— Mamaaaa! țipă el. Totul e cenușiu și Domnul Bizam zice că vine sfârșitul lumii. Hai să vezi!

Mama luă cafeaua de pe foc și ieși împreună cu Momi în grădină.

— Ia te uită cum arată! De unde o fi atâta praf? se miră ea.

Șterse o frunză cu lăbuța care se făcu pe loc cenușie și ușor lipicioasă.

— Doar a zis că nu-i o ploaie obișnuită! strigă Momi. Și că e ceva ciudat în aer și că-l trec fiori și că Pământul e prea mic...

— Poate că nu se simțea prea bine, îl liniști mama. Și-a pierdut casa și-l prinsese și răceala pe ploaia aia. După ce mâncăm, o să-ncerc să șterg praful cât de cât. Nu te îngrijora, dragul meu, și nu-l speria nici pe Smiorc degeaba.

Intră în casă să-l caute pe Momitata.

— Tu ai văzut ce-i afară? îl întrebă ea.

— Sigur că da, răspunse Momitata cu un aer preocupat. Am și mirosit - miroase a fosfor! Un fenomen foarte interesant.

— O fi interesant, dar îi sperie pe micuți, i-o întoarse mama. Iar Domnul Bizam îi sperie și mai tare. N-ai putea să-i spui tu să vorbească despre lucruri mai plăcute sau să tacă?

— O să încerc, promise Momitata. Mă tem însă că, locuind singur de atâta amar de vreme, e obișnuit să zică ori ce-i trece prin cap...

Momitata avea perfectă dreptate. La micul dejun, Domnul Bizam construi pe masa din verandă întregul Univers.

— Aici e Soarele, zise el, arătând spre zaharniță. Și biscuiții ăștia sunt stele. Iar firimitura asta e Pământul. Atât de mic e! Iar Universul e atât de mare, încât nu se termină niciodată. Și e negru ca tăciunele. Iar acolo, în întuneric, sălășluiesc marii monștri ai cerului: Scorpionul, Ursa și Berbecul... -Ei, haide, haide, îl întrerupse tata.

Însă Domnul Bizam continuă nestingherit:

— Și următorul soare nici n-are loc pe masa asta a voastră. E undeva acolo, departe! zise Domnul Bizam și aruncă un sandvici în grădină.

— Auziți, întrebă mama, în timp ce strângea restul sandviciurilor de pe masă. Există multe sisteme solare?

— O grămadă, răspunse Domnul Bizam cu un soi de mulțumire posacă. Puteți acum să înțelegeți cât de puțin contează dacă Pământul e înghițit de potop.

Momimama oftă.

— Eu nu vreau să mă-nghită potopul! țipă Smiorc. Am găsit o grotă! N-am timp de prostii din astea! Momitata se apropie de Domnul Bizam și îi spuse:

— Ce-ar fi să vă întindeți un pic în hamac și să cugetați? Nu credeți c-ar fi plăcut?

— Asta o ziceți doar ca să scăpați de mine, spuse Domnul Bizam.

Suflă peste firimitura care era Pământul și aceasta dispăru sub masă. Momi scoase un geamăt.

— Haideți să mergem la râu! Acum! spuse Momimama. Să vă arăt cum se fac bărcuțe din fire de stuf.

Ziua se scurgea mult prea încet. Smiorc și Momi nu mai aveau niciun chef să se ducă la peșteră. Dacă venea sfârșitul lumii și ei nu erau acasă? Culesul de perle le păru dintr-odată de-a dreptul prostesc. Se așezară pe treptele verandei - cumva li se părea cel mai sigur loc din casă - și șopocăiau de zor despre Universul care nu era albastru, ci

negru, și unde un sistem solar nu însemna mai mult decât un sandvici aruncat pe jos.

— Trebuie să-i ajutăm să uite un pic ideile astea pe care li le-a băgat în cap Domnul Bizam, spuse Momimama îngrijorată. Nu mai vor să se joace. Nu se mai gândesc la nimic altceva decât la sfârșitul lumii.

— Eu zic să-i trimitem de acasă o vreme, spuse Momitata. Domnul Bizam vorbea de un observator.

— Un ce? Întrebă mama.

— Ob-ser-va-tor, repetă tata. Pare-se că e undeva, mai jos, pe râu. Un loc unde poți să te uiți la stele. Dacă pe micuți îi interesează doar stelele acum, mai bine să meargă să se uite la ele.

— Câtă dreptate ai! spuse mama și continuă să ștergă praful de pe tufa de liliac.

După ce se gândi un pic, se apropie de treptele verandei.

— Eu și tata ne-am gândit că v-ar prinde bine o excursie, spuse ea.

— Dragă mamă, cum să plecăm în excursie când sfârșitul lumii poate veni în orice clipă? spuse Momi.

— Universul e negru ca tăciunele și plin de stele periculoase, murmură micuțul Smiorc.

— Știu, dragul meu, zise mama. Și tocmai la aceste stele veți merge să vă uitați. Domnul Bizam a spus că există un loc pe-aici, pe aproape, de unde le puteți vedea. N-ar strica să știm și noi, cei rămași acasă, *cât* de mari sunt stelele și dacă Universul este, într-adevăr, atât de negru.

— Vrei să spui că te-ar liniști să afli toate astea? Întrebă Momi.

— Cu siguranță! îi răspunse mama. Momi se ridică de îndată și spuse:

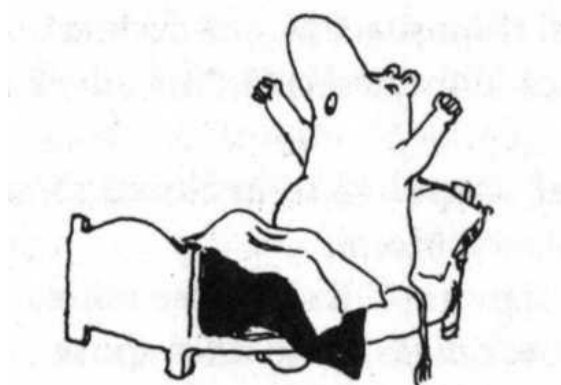
— O lămurim noi și pe asta, mama! Nu-ți face griji. Poate că Pământul e mult mai mare decât credem noi.

Lui Smiorc i se înmuiară picioarele de bucurie. „Mă ia cu el! Nu mai sunt prea mic să merg și eu!!” Se întoarse către Momimama și îi spuse:

— Ne ocupăm noi! Fii pe pace. Dar să nu uiți să pui o farfurioară cu lapte pe trepte în fiecare seară cât sunt eu plecat. Nu pot să-ți spun de ce, e secret!

III.

În ziua mării călătorii, Momi se trezi devreme și alergă la fereastră să vadă cum e afară. Vremea era tot mohorâtă. Norii atârnav grei peste vârfurile dealurilor, iar în grădină, o frunză nu se mișca.

— Smiorc! Scoală-te! Trebuie să pornim la drum! strigă mominul.

Coborî scările în fugă. Se simțea foarte curajos și grozav de puternic.

Mama le pregătise un pachet cu sandviciuri, iar pe masa din salon era o grămadă de rucsacuri, coșuri și cutii.

— Mama, te rog, nu putem lua toate astea cu noi, o să fim de râsul lumii! zise Momi.

— E frig acolo, în Munții Singuratici, zise Momimama și mai îndesă două pulovere și o tigaie pentru clătite. Ai luat busola?

— Daa, răspunse Momi. Scoate măcar farfuriile. O să folosim frunze în loc, nu ne trebuie.

— Cum zici tu, dragul meu, spuse mama și scoase farfuriile din rucsac. Tata pregătește pluta. Domnul Bizam doarme. Unde-i Smiorc?

— Aici sunt, răspunse Smiorc morocănos.

Toată fețișoara îi era boțită de somn. Coborî împleticit scările, însă, când dădu cu ochii de farfurioara cu lapte, se trezi de îndată. Farfurioara nu mai era plină, era limpede că laptele se împutinase. Pisicuța trecuse pe acolo. Poate mai vine, poate stă și-l așteaptă până se întoarce din călătorie. Pe urmă n-are decât să-l înghită hăurile pe Universul ăsta cu stelele lui cu tot!

Pe malul râului, pluta îi aștepta cu pânza ridicată.

— Să vă țineți pe mijlocul râului, îi sfătui Momitata. Când ajungeți la o casă ciudată, cu acoperiș rotund, să știți că acela e observatorul. Domnul Bizam ne-a povestit că acolo locuiesc o grămadă de profesori

care nu fac nimic altceva decât să se zgâiască la stele. Mici, mari și de care vreți voi. Nu uitați odgonul, ca să puteți ancora. Să ne vedem cu bine!

— Pe curând! strigară Momi și Smiorc. Pluta începu să alunece în josul râului.

— Distracție plăcută! le ură Momimama. Să vă întoarceți până duminică, avem dulceață de merișor cu frișca la desert! Să vă puneți pantalonii de lână dacă se face frig! Prafurile de stomac le-am pus în buzunarul din stânga al rucsacului...

Dar pluta deja cotise, iar în fața lor se întindea către necunoscut râul, pustiu și ispititor.

Încet-încet, malurile se înălțau și, în depărtare, Munții Singuratici se conturau ca o umbră pe cer. Râul era cenușiu, asemenea cerului, și mut. Niciun tril de pasăre nu se auzea, niciun pește zburdalnic nu țâșnea din apă. Și niciun observator nu se zărea.

Micuțul Smiorc se încăpățânase să cârmească pluta, dar, în scurt timp, obosi. — Mai avem mult? întrebă el.

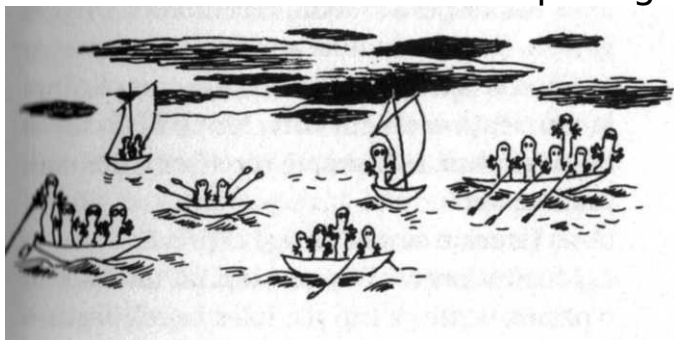
— E o călătorie lungă și importantă, Smiorc! îi răspunse Momi. Nu multe animăluțe ca tine au prilejul să meargă într-o astfel de călătorie.

— Dar nu se întâmplă *nimic*! i-o întoarse Smiorc. Numai maluri cenușii, toate la fel și nimic de făcut. Mai bine culegeam perle și puneam răftulețe în peșteră...

— Ei, perle... zise Momi, erau doar niște pietre albe. Acum e treabă serioasă, pricepi tu? Sfârșitul lumii poate veni în orice clipă și mergem să vedem dacă se poate face ceva. Ieri nu vorbeai decât despre stele primejdioase.

— Da, dar asta era ieri, zise Smiorc.

Râul curgea mai departe, cenușiu și tăcut. În lumina apusului, văzură vreo cincizeci de *forfotei* care pribegeau către răsărit.

— Au plecat târziu anul ăsta, spuse Momi. I-ai văzut vreodată de-a aproape? O vorbă nu scot și nu le pasă de nimeni. Merg înainte, dau din lăbuțe și se holbează în zare. Tata zice că nu reușesc niciodată s-ajungă unde vor s-ajungă și că tot timpul vor să fie în altă parte decât unde sunt...

Smiorc se uită la forfotei. Erau foarte mici, albi și nu aveau chip.

— Nu, zise el. Nu i-am văzut de-aproape și nici n-am de gând. Mai avem mult?

Momi oftă și cârmi pluta la următorul cot de râu. Văzu deodată ceva neobișnuit lângă mal, ceva care arăta ca o căpățână de zahăr de un galben aprins. Era prima culoare veselă pe care o vedea în ziua aceea.

— Ce este? Un observator?

— Nu, răspunse Momi. Este un cort. Un cort galben. Și văd o lumină aprinsă înăuntru...

Când se apropiară, auziră cum cineva cânta la muzicuță acolo, în cort. Momi lăsă cârma liberă și pluta se îndreptă încetișor către mal, unde se opri.

— Heeei, e cineva? strigă el prevăzător. Muzica încetă. Din cort ieși un unchiaș cu o pălărie verde pe cap și o lulea în colțul gurii.

— Salutare! răspunse unchiașul. Aruncă aici odgonul. Din întâmplare, n-aveți cu voi niște cafea? –Ba da, un borcan întreg! strigă Smiorc. Și avem și zahăr. Pe mine mă cheamă Smiorc și am călătorit cel puțin o sută de kilometri și am cârmit pluta aproape tot drumul și acasă am un secret care începe cu P și se termină cu Ă! El e Momi. Tatăl lui a construit o casă întreagă de unul singur! –Nu mai spune! se miră unchiașul, uitându-se atent la ei. Eu sunt Puftabac.

Zicând acestea, unchiașul se apucă să facă focul în fața cortului și puse de cafea.

— Locuiești singur aici? întrebă Momi.

— Locuiesc ici și acolo, răspunse unchiașul Puftabac și aduse trei cești din cort. Se întâmplă că azi sunt aici, mâine cine știe unde... Asta e partea bună a traiului la cort. Dar voi încotro ați pornit?

— Noi? Spre observator! răspunse Momi foarte serios, ca să ne uităm la stelele cele primejdioase și să vedem dacă Universul chiar e negru.

— Aveți drum lung în fața voastră! spuse unchiașul Puftabac, apoi tăcu o bucată de vreme. Când se făcu cafeaua, turnă în cești și spuse:

— Cu cometele astea nu se știe niciodată. Vin și pleacă după cum le e voia. Poate că nici n-o să ajungă aici...

— Ce este o cometă? întrebă Smiorc, făcând ochii cât cepele.

— Cum, nu știi? întrebă unchiașul Puftabac. Doar ați plecat să vă uitați la stele primejdioase. O cometă este o stea cu coadă care și-a pierdut mințile și rătăcește prin cosmos de una singură, cu coada în flăcări. Toate celelalte stele își urmează drumul lor obișnuit pe orbită, dar cometele se pot ivi oriunde, oricând. Chiar și aici.

— Și ce se întâmplă când apare o cometă? șopti Smiorc.

— Nimic bun, răspuse unchiașul. Pământul întreg se face bucăți.

— Dar de unde știi dumneata toate astea? întreabă Momi tăios. Puftabac dădu din umeri.

— Vorbește lumea, răspuse el. Mai vreți cafea?

— Nu, mulțumesc, spuse mominul. Nu-mi mai arde de cafea.

— Nici mie! izbucni Smiorc. Mi-e rău... îmi vine să vomit!

Se uitară îndelung la peisajul pustiu, fără să mai scoată o vorbă. Unchiașul Puftabac scoase iar muzicuța și cântă încetisor o melodie nedeslușită.

Acum primejdia avea un nume. Cometa. Momi se uită la cerul cenușiu, liniștit, același cer de zi cu zi. Acum știa că, de dincolo de pătura de nori, venea steaua strălucitoare, cometa cu coada lungă și aprinsă... —Și când ajunge? întrebă el deodată.

— Păi asta trebuie să știe cei de la observator, răspuse unchiașul. Dar sigur nu vine în seara asta. Vreți să facem o plimbare înainte să se întunece?

— Unde? întrebă Smiorc cu o voce jalnică.

— Oriunde, zise Puftabac. Dar dacă vrei musai să ai o țintă, atunci putem merge să vedem râpa cu *granate*.

— *Granate*! strigă Smiorc. Sunt adevărate?

— Asta nu știu, răspuse unchiașul. Dar sunt frumoase!

Porniră prin ținutul pustiu, pășind cu grijă printre stânci și tufe de scaieți.

— Dacă ar fi soare, ar străluci și mai tare granatele, spuse Puftabac.

Smiorc nu zise nimic. I se ridicase părul din mustăți de curiozitate și nu se mai simțea rău defel.

Ajunseră la o râpă sălbatică, brăzdată de crăpături adânci. Totul părea neobișnuit de pustiu și tăcut în lumina înserării. Vorbiră în șoaptă.

— Am ajuns, mergeți cu grijă! le spuse Puftabac încet.

Se aplecară și se uitară. Jos, în râpa îngustă, licăreau în lumina apusului miriade de pietre roșii. O grămadă de comete mici într-un univers întunecat...

— Și sunt ale tale toate? șopti Smiorc.

— Da, atâta vreme cât locuiesc aici, răspuse Puftabac nepăsător. Tot ce văd și îmi place e al meu. Tot Pământul, dacă pot să zic așa.

— Crezi că poți să-mi dai și mie câteva? întrebă Smiorc lacom. Mi-aș putea cumpăra o corăbioară sau o trotinetă cu ele...

— la câte vrei, răspunse unchiașul râzând. Smiorc începu să coboare cu grijă în râpă.

Se zgârie la nas și fu gata să cadă de câteva ori, dar continuă îndârjit.

Când în sfârșit ajunse jos, trase adânc aer în piept și, cu lăbuțe tremurătoare, începu să adune granate. Perlele de piatră ale mominului nu erau nimic pe lângă granatele lui! Grămada de pietre lucitoare creștea, iar Smiorc coborî și mai adânc în râpă, culegând mut de fericire granată după granată.

— Hei, strigă unchiașul Puftabac de sus. Nu vii înapoi? -Încă nu! țipă Smiorc. Mai sunt atât de multe...

— În curând cade roua și se face frig! strigă Puftabac.

— Da, da, vin... acum... zise Smiorc, afundându-se și mai mult în râpă, căci văzuse încă două *granate* mari și strălucitoare.

Și atunci se întâmplă grozăvenia. Granatele prinseră viață, se mișcă, clipiră și se apropiară, zăngănind ca un trup solzos și rece. Smiorc scoase un țipăt, apoi se întoarse pe un călcâi și o zbughi. Țopăi, fugi cât îl țineau picioarele, goni mâncând pământul până la

peretele râpei, apoi începu să se cațare cu lăbuțele asudate de frică. În urma lui venea şuierând dihania, cu pași rari și grei.

— Ce-ai pățit? întrebă Momi. Unde te grăbești așa?

Smiorc nu răspunse, ci continuă să urce. Când în sfârșit ajunse sus, se prăbuși istovit.

Momi și Puftabac se aplecară peste marginea râpei și se uitară. Și abia atunci văzură șopârla uriașă, cocoțată pe grămada de granate.

— Măi să fie! șopti Momi. Smiorc plângea, ghemuit pe jos.

— A trecut, gata! zise unchiașul Puftabac. Nu mai plânge, micuțule!

— Granatele... suspină Smiorc. Nici măcar una n-am putut lua cu mine!

Puftabac se așeză lângă el și-i spuse cu blândețe:

— Vezi tu, mititelule... Totul e mult mai greu când vrei să ai lucruri doar ale tale, să le cari după tine. Eu doar mă uit la ele și, atunci când plec mai departe, le iau cu mine în gând și, astfel, pot să fac altceva mai plăcut decât să car traista plină după mine.

— Aș fi putut să le pun în rucsac, spuse Smiorc neîmpăcat. Una e să poți atinge lucrurile, să știi că sunt ale tale, și alta e doar să te uiți la ele.

Se ridică în picioare și își suflă zgomotos nasul în lăbuță. Plecară mai departe îngândurați și un pic întristați, lăsând în urmă râpa întunecată.

Cu unchiașul Puftabac, călătoria era mult mai veselă. Le cântă melodii pe care nu le mai auziseră până atunci și-i învăță să joace poker și să pescuiască. Le spuse povești grozave, de necrezut.

Râul părea și el mai vesel, curgea mai repede și făcea mici vârtejuri ici și colo. Albia se îngustase, iar Munții Singuratici erau tot mai aproape. Vârfurile lor străpungeau perdeaua grea de nori ce încă nu se ridicase de deasupra Pământului. Observatorul însă nu se zărea nicăieri.

— Povestește-ne ceva! spuse Smiorc. Nu despre comete. Ceva hazliu.

Unchiașul Puftabac se așeză și luă cârma.

— Vreți să vă povestesc despre muntele care scuipă foc? întrebă el.

Încuviințară serioși.

Puftabac își umplu luleaua cu tutun și o aprinse. Apoi începu:

— Într-o bună zi, am ajuns într-un loc unde, în loc de pământ, era numai lavă neagră. Iar sub lavă, pământul bolborosea zi și noapte. Pesemne se întorcea în somn, de pe o parte pe cealaltă. Bolovani de lavă zăceau aruncați alandala și peste tot plutea un abur fierbinte ce dădea locului un aer tare nefiresc, parcă nimic nu era aievea. Am ajuns acolo pe seară și, cum eram cam obosit, m-am gândit să-mi fac un ceai. Floare la ureche, nu trebuia decât să-mi umplu ceainicul cu apă fierbinte de la unul din izvoarele calde.

— Și nu te-ai ars? întrebă Momi.

— Am mers pe picioroange, răspunse Puftabac. Astfel am putut să trec peste pietroaie și prăpăstii. Bineînțeles, trebuia să fiu mereu atent să nu mi se înfunde picioroangele în vreo crăpătură. Și, cum ziceam, m-am oprit într-un loc mai... răcoros, dacă pot spune așa, să-mi beau ceaiul. Totul fierbea și pufăia în jur și, cât vedeai cu ochii, nu se zărea picior de om sau fir de iarbă verde. Deodată, Pământul adormit în adâncuri s-a trezit și, cu un bubuit grozav, un crater s-a căscat chiar în fața mea și a început să scuipe foc și nori de cenușă uriași.

— Un munte care scuipă foc! țipă Smiorc. Și ce-ai făcut?!

— Am stat și m-am uitat, răspunse Puftabac. Era tare frumos. O grămadă de spiriduși de foc mișunau și zburau încolo și înapoi ca niște scânteii. În curând însă, se făcuse mult prea cald și totul era plin de funingine, așa că am plecat. Mai jos, pe o coastă, am găsit un pârau și m-am întins pe burtă să beau apă. Era caldă, de bună seamă, dar nu fierbinte. Și deodată, am văzut plutind un spiriduș de foc. Căzuse în apă și aproape că se stinsese. Doar capul îi mai pâlpâia, restul trupușorului sfârâia și scotea fum. Țipa cât îl țineau puterile să vin să-l salvez.

— Și l-ai ajutat? întrebă Smiorc.

— Bineînțeles, doar nu mă supărase cu nimic, răspunse unchiașul. Dar m-am ars zdravăn. În cele din urmă, l-am scos la mal și a reușit să se aprindă din nou. S-a bucurat mult și, înainte să-și ia zborul, mi-a dat ceva în dar.

— Ce, ce? izbucni Smiorc.

— O sticlă cu ulei de soare de sub pământ.

Din acela cu care se ung spiridușii de foc atunci când coboară în miezul Pământului.

— Adică poți să treci prin foc dacă te dai cu ulei din ăsta? întrebă Smiorc, făcând ochii mari.

— Firește, răspunse Puftabac.

— Și abia acum spui? strigă Momi. Păi atunci suntem cu toții salvați. Când vine cometa nu trebuie decât să...

— Dar mă tem că nu mi-a rămas mai nimic, zise unchiașul cu mâhnire în glas. Știți, a trebuit să scot lucruri din case în flăcări. Nu știam că... N-a rămas decât un strop pe fundul sticlei.

— Ar ajunge oare pentru un animal mic, să zicem unul de... măsura mea? întrebă Smiorc. Unchiașul Puftabac se uită la el.

— Poate că da, dar n-ajunge să dai și pe coadă. Ai rămâne fără ea.

— Nu mai spune... zise Smiorc. Atunci mai bine să mă afum de-a binelea! Bine, dar pentru o pisicuță ar ajunge?

Însă Puftabac nu-l mai asculta. Ciuli urechile și adulmecă neliniștit în jur.

— Râul! zise el. N-ați băgat nimic de seamă?

— ăsta nu e clipocitul lui obișnuit! spuse Momi.

Avea dreptate. Râul mugea și bolborosea și se umpluse de vârtejuri care numai mici nu mai erau.

— Coboară pânza! strigă Puftabac.

Râul se năpustea năvalnic la vale, ca un drumeț care, după o lungă călătorie, își dă dintr-odată seama că e aproape de casă. Albia se îngusta, iar, înaintea lor, vârfurile munților se înălțau tot mai semețe și mai ascuțite.

— Eu cred că vreau să trag la mal, spuse Smiorc.

— Nu putem ieși la mal, zise unchiașul Puftabac. Trebuie să mergem înainte până se liniștesc apele.

Însă râul nu părea să se domolească prea curând. Malurile se apropiaseră unul de celălalt încă și mai mult, iar apele involburate curgeau printre ele ca printr-o pâlnie. Intraseră în Munții Singuratici. Pluta intră învârtindu-se într-o strâmtoare adâncă. Deasupra lor, fâșia de cer se îngusta din ce în ce mai mult. Undeva, în inima muntelui, se auzea un muget amenințător.

Momi se uită la unchiaș, să vadă dacă îi e frică. Puftabac ținea încă luleaua în colțul gurii, dar se stinsese de mult. Pereții stâncoși, negri și uzi parcă zburau pe lângă ei, mugetul se auzea tot mai tare, pluta se bălăngănea și deodată se treziră în aer...

— Țineți-vă bine, acum ne trage în jos! strigă Puftabac.

Preț de câteva clipe, nu văzură decât puhoaie de spumă albă și tot ce auziră fu vuietul apelor. Nimeni nu-l auzi pe Smiorc cum țipa cât îl ținea gura. Pârâind din toate încheieturile, micuța plută ateriza din nou pe apă și își continuă drumul în întuneric.

— De ce e întuneric?! țipă Smiorc. Nimeni nu-i răspunse.

Râul involburat licărea alb-verzui, în rest totul era negru. Pereții muntelui se închiseseră în urma lor și erau ca într-un tunel cu apă, aruncați în voia sorții printre vârtejuri. Uneori pluta se izbea de pereții văgăunii și se învârtea de câteva ori ca un titirez. Bubuitul cascadei rămase în urma lor se auzea tot mai slab. În cele din urmă pieri și se cufundară în tăcere și întuneric.

— Mai sunteți pe-aici? întrebă Smiorc tremurând.

— Cred că da, răspunse Momi. Astea da peripeții, abia aștept să-i povestesc mamei!

Se aprinse o luminiță. Unchiașul Puftabac își găsisse lanterna de buzunar. Firicelul de lumină pâlpâi neliniștit peste apa neagră și de-a lungul pereților de stâncă umezi.

— Mie mi se pare că se îngustează, spuse Momi cu glas pierit. Nu vi se pare?

— Parcă, puțin doar, zise Puftabac, încercând să-i liniștească.

Se auzi o trosnitură și vârful catargului căzu pe plută.

— Ajutați-mă să arunc catargul peste bord! strigă Puftabac. Repede!

Catargul plescăi și se făcu nevăzut în adâncuri. Așteptară, lipiți unul de celălalt. Deodată Smiorc simți că atinge ceva cu urechile.

— Au, urechile mele! țipă el. M-am lovit de tavan!

Se aruncă pe burtă și își acoperi botul cu lăbuțele. Chiar atunci pluta se opri cu o smucitură.

— Stați pe loc! Nu vă mișcați! strigă unchiașul. Tunelul se umplu de o lumină cenușie, atât de slabă, că abia își puteau vedea unul altuia nutrișoarele înfricoșate. Puftabac aprinse lampa și se uită în apă.

— Catargul! zise el. S-a pus de-a curmezișul și ne-am poticnit în el. Dar ia uite de la ce ne-a scăpat!

Se uitară. Puhoaietele întunecate curgeau pe lângă ei și, gâlgâind îngrozitor, se prăbușeau într-un hău ce nu părea să aibă fund.

— Eu unul m-am săturat de călătoria asta și de cometele voastre și de tot! izbucni micuțul Smiorc și începu să plângă. Doar am zis că voi sunteți de vină dacă se întâmplă ceva! Și am zis că vreau să ies la mal! Când ești așa de mic ca mine...

— Ascultă, micuțule, spuse Puftabac, eu unul știu că, după orice primejdie, negreșit vine și salvarea. Nu te mai uita în jos!

Smiorc își suflă nasul în lăbuță și tăcu. Se uită în sus, dar nu văzu decât o crăpătură în munte prin care se zărea o fâșie de cer cenușiu.

— De parc-ar ajuta la ceva, mormăi el. Doar nu sunt muscă. Și de-aș fi fost muscă, tot n-ar ajuta la nimic, că oricum am rău de înălțime de când am făcut otită când eram mic.

Și se puse iar pe bocit. Atunci unchiașul Puftabac își luă muzicuța și începu să cânte. Și cântă balada aceea despre peripeții nu mari, ci de-a dreptul uriașe! Iar refrenul era despre salvări miraculoase și, în general, despre cum lucrurile pot lua o cu totul altă întorsătură, încetul cu încetul, Smiorc se liniști și își șterse mustățile de lacrimi. Cântecele unchiașului se ridică din văgăună, se strecură afară prin crăpătura din tavan, se lovi de munți trezind ecou după ecou și, în cele din urmă, trezi un emul care dormea cu o plasă de fluturi alături.

— Ce se aude oare? se miră emulul, uitându-se în toate părțile.

Se uită în sus spre cer, se uită în plasa de fluturi, scoase până și capacul borcanului cu cărăbuși și se uită în el.

— Zgomot... spuse el. E ceva aici care face zgomot (emulul n-avea deloc ureche muzicală).

În cele din urmă, își luă lupa și începu să caute în iarbă. Cercetă locul, ciuli urechile, *amușină*, mirosi, până când dădu de o crăpătură adâncă în pământ. De acolo venea o hărmălaie de speriat. „Trebuie să fie niște insecte foarte neobișnuite, își zise emulul. Cu siguranță rar întâlnite, poate chiar nedescoperite încă!” La gândul acesta, emulul se entuziasma foarte tare și își băgă botul în crăpătură să vadă mai bine ce era acolo.

— Uite un emul! țipă Momi.

— Salvează-ne! Salvează-ne! urlă Smiorc.

— Să vezi că și-au pierdut mințile insectele astea, murmură emulul și băgă plasa de fluturi în crăpătură.

Plasa era grea, nu glumă, când încercă s-o tragă înapoi. Emulul se opinti și se opinti, iar când o scoase, nu prea știa ce să creadă de așa captură.

— Ce ciudățenie! spuse emulul, scuturându-i din plasă pe Momi, Smiorc, unchiașul Puftabac, un cort și două rucsacuri.

— Mulțumesc frumos! spuse Momi. Ne-ați salvat în ultima clipă!

— V-am salvat? se miră emulul. N-aveam de gând... Eu doar căutam niscaiva insecte rare care făceau gălăgie acolo, jos. (Emulii sunt, în general, cam grei de cap, dar sunt de treabă dacă nu-i enervezi.) –Aici sunt Munții Singuratici? întrebă Smiorc.

— Nu știu, răspuse emulul. Dar pe aici sunt fluturi de noapte foarte interesanți.

— Ba da, aici sunt Munții Singuratici, spuse unchiașul Puftabac.

De jur-împrejurul lor se înălțau lanțuri de munți semeți, pustii cât vedeai cu ochii și cenușii. Totul era tăcut și rece.

— Bine, dar unde e observatorul ăla al nostru? întrebă Smiorc.

— Nici asta nu știu, răspuse emulul, care începuse să se cam enerveze. Dar eu aș vrea să aflu ce știți *voi* despre fluturii de noapte.

— Păi noi căutăm doar comete, spuse Smiorc.

— Și sunt greu de găsit? întrebă emulul, deodată curios.

— Ba bine că nu, răspuse Puftabac. Cam una la o sută de ani!

— De necrezut! spuse emulul. Trebuie să găsesc și eu una. Cum arată?

— Sunt roșii și cu coadă lungă, spuse Momi. Emulul își scoase carnețelul și își notă.

— Probabil din familia *Filicnarcus Snufsigalonica*, mormăi el. Aș mai avea o întrebare, înțelepții mei prieteni. Cu ce se hrănește această nemaipomenită insectă?

— Cu emuli! răspunse Smiorc chicotind. Emulul se înroși la față.

— Chestiunile științifice nu sunt de luat în glumă! spuse el. Adio! Dacă-mi permiteți, eu mă retrag.

Zicând acestea își strânse borcanele, își luă plasa de prins fluturi și dus a fost, o apucă drept printre stâncile Munților Singuratici.

— Ha, ha, a crezut că vorbeam de vreo gănganie! strigă Smiorc batjocoritor. Ce hazliu! Ce nebunie!

Vreau o cafea!

— Ibricul a rămas pe plută, spuse unchiașul Puftabac.

Auzind acestea, Momi, căruia îi plăcea foarte mult cafeaua, se repezi la marginea prăpastiei și se uită.

— Pluta a dispărut! țipă el. Ibricul nostru s-a dus sub pământ. Cum o să ne descurcăm fără cafea?!

— O să mâncăm clătite! spuse unchiașul Puftabac.

Așa că aprinseră un foc și făcură clătite pe care le mâncară pe măsură ce erau gata, căci acesta e singurul mod în care se mănâncă clătitele corect. Când terminară, găsiră cel mai înalt lanț de munți și începură să urce încet. Se gândiră că, dacă e să faci un observator, atunci probabil vrei să-l pui cât mai aproape de stele.

Era târziu. Munții străvechi se înălțau până la cer maiestuoși și visători, se uitau unul la celălalt peste genuni fără fund din care se ridicau cețuri lăptoase și reci ca gheața. Din când în când, câte un smoc de nor ieșea plutind din perdeaua cenușie și aluneca încetîșor pe lângă stânci pleșuve unde vulturul și condorul își aveau cuiburile.

Sub un povârniș, licărea o luminiță. Mică, tare mititică. Dacă te apropiai, îți dădeai seama că e un cort galben, luminat înăuntru. Muzicuța unchiașului Puftabac răsuna singuratică în pustietate și, undeva departe, hiena ridică botul și ascultă. Nu mai auzise muzică niciodată. Urlă lung și îngrozitor.

— Ce-a fost asta? Întrebă Smiorc și se mută mai aproape de lumină.

— Nimic primejdios. Mai bine ascultă aici balada despre bondarul care s-a dus la bal mascat, zise Puftabac și continuă să cânte.

— E un cântec frumos, spuse Momi. Dar nu prea se înțelege ce s-a întâmplat cu bondarul și dacă s-a simțit bine la balul mascat. Mai bine povestește-ne ceva.

Unchiașul cugetă un pic, apoi zise:

— V-am povestit vreodată despre *fandoseii* pe care i-am întâlnit acum câteva săptămâni?

— Nu, răspunse Momi. Ce e un fandosel?

— Cum, nu știi ce este un fandosel? Întrebă Puftabac mirat. Păi trebuie să fie rude cu tine, că arătați la fel. Mă rog, tu ești alb și ei sunt colorați și, pe deasupra, își schimbă culoarea când se enervează. Momi văzu negru înaintea ochilor de supărare.

— Ba nu suntem nicidecum rude! zise el. Eu nu sunt neam cu din ăștia care-și schimbă culoarea. Mominii nu sunt decât de un soi, albi!

— Ei bine, în orice caz, *fandoseii* ăștia semănau foarte bine cu tine, spuse unchiașul împăciuitor. Vreau să zic așa, la... formă. Lui Fandosel îi plăcea să facă ordine și să despice, firul în patru pentru orice, asta era can supărător de multe ori. Sora lui mai mică părea că-l ascultă, dar cred că se gândea la altceva. Probabil la ea însăși. Era acoperită cu un puf fin și moale și avea un breton pe care și-l pieptăna încontinuu.

— Ce caraghios, zise Momi.

— Bine, și pe urmă ce s-a întâmplat? Întrebă Smiorc.

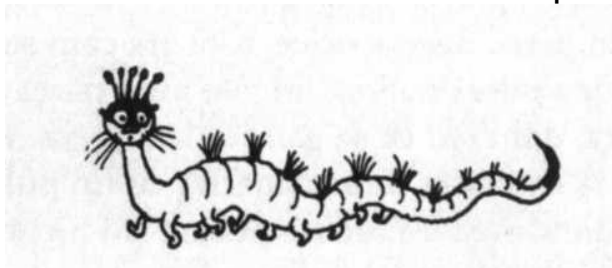
— A, nimic deosebit, răspunse unchiașul Tuf tabac. Domnița Fandosica împletea covorașe de dormit din iarbă și gătea supe gustoase dacă erai bolnav. Și purta flori după ureche și o brățară de aur la piciorul stâng.

— Dar asta nu e o poveste! strigă Smiorc. Nimic palpitant!

— Adică nu ți se pare palpitant că am văzut un fandosel pentru întâia oară în viață? Ba mai mult, un fandosel care își poate schimba culoarea? întrebă Puftabac, apoi continuă să cânte.

— Fetele sunt niște caraghioase... și tu la fel! spuse Momi, apoi se cuibări în sacul de dormit și întoarse botul spre peretele cortului.

Dar în noaptea aceea visă o micuță fandosea ce semăna cu el și căreia îi dădu un trandafir să-l poarte după ureche.

IV.

— Ce vis neghiob, mormăi Momi când se trezi.

În cort era un frig de le înghețau oasele. Unchiașul Puftabac fierbea apă pentru ceai.

— Astăzi o să urcăm pe cel mai înalt vârf, spuse el.

— Și de unde știi că e vârful care trebuie? Întrebă Smiorc și se întinse să vadă mai bine vârful ascuns în norii grei și cenușii.

— Uită-te în jur! răspunse Puftabac. Mucuri de țigară peste tot! Sigur profesorii le-au aruncat de acolo, de sus.

— Măi să fie! zise Smiorc, dezamăgit că nu descoperise el primul chiștoacele.

O apucară în sus, pe o cărare șerpuită, legați între ei cu o frânghie de salvare, pe care fiecare și-o înnodase în jurul mijlocului, ca să fie siguri.

— Vreau să vă amintesc că, dacă se întâmplă ceva, voi sunteți de vină! spuse Smiorc care încheia șirul. Și să nu uitați de otita mea!

Cărarea era din ce în ce mai abruptă, urcau tot mai sus. În jurul lor se întindea cât vezi cu ochii ținutul străvechi, uriaș și pustiu, înfiorător de pustiu.

Între povârnișuri, zbura cu aripile larg deschise un condor, singura ființă vie ce se zărea în jur.

— Un păsăroi îngrozitor de mare, spuse Smiorc. Cred că e foarte singur sus acolo!

— Ei, trebuie să fie și vreo doamnă condor undeva acolo sus și o grămadă de pui, zise unchiașul.

Condorul plutea maiestuos în înaltul văzduhului, întorcându-și ochii reci și ciocul încovoiat încolo și încoace. Se opri pe o stâncă chiar deasupra lor, cu aripi tremurânde.

— La ce se gândește oare? se întrebă Smiorc cu voce tare.

— Pare mânios, zise Momi. Cred că se gândește la noi... Și, deodată, unchiașul Puftabac strigă:

— Vineee!

Se adăpostiră repede, cum putură mai bine, lângă peretele muntelui. Cu un fâlfâit vijelios de aripi, condorul se repezi la ei. Se înghesuiră într-o scobitură din stâncă, lipiți unul de celălalt și așteptară înspăimântați. Și odată ajunse la ei! Se năpusti asupra lor ca o furtună, aripile uriașe se loviră de stâncă și se făcu deodată întuneric în jurul lor, ceva îngrozitor!

Apoi, dintr-odată, liniște de mormânt. Tremurând din toate încheieturile, scoaseră nasul la lumină. Jos în prăpastia întunecată, condorul dădu roată genunii, apoi se ridică fulgerător și dispăru dincolo de munți.

— Îi e rușine că nu ne-a nimerit, spuse Puftabac. Condorii sunt niște ființe foarte mândre. A doua oară nu mai încearcă.

— Păsăroiul ăsta cu puii lui cu tot! se burzului Smiorc. Foarte înduioșător, n-am ce zice! Și șopârle uriașe! Cascade care te aruncă sub pământ! Prea multe aventuri mari pentru un animal mic ca mine! -Aventura cea mai mare încă ne așteaptă! spuse Momi. Cometa! Se uitară toți trei spre norii grei.

— De-am putea vedea cerul... spuse Puftabac, ridicând o pană pe care o pierduse condorul și agățându-și-o la pălărie. Haideți, să mergem mai departe!

Până după-amiază reușiseră să urce așa de sus, că atingeau norii. Dintr-odată, în jurul lor nu mai era decât o pâclă rece, nimic altceva decât o pustietate cenușie. Muntele era alunecos și asta le îngreuna mult urcușul. Le îngheța sângele în vine de frig. Momi se gândi cu amărăciune la pantalonii de lână care, acum, erau în drum spre centrul Pământului.

— Eu credeam că norii sunt moi, pufoși ca lâna și plăcuți la atingere, spuse Smiorc și îl apucă strănutatul. Ce m-am săturat de toată călătoria asta neroadă!

— Ce e acolo? întrebă Momi și se opri. Lucește ceva acolo, jos...

— Un diamant? zise Smiorc, înviorându-se dintr-odată.

— Cred că e o brățară, spuse Momi și se băgă drept în ceața groasă.

— Fii atent! strigă unchiașul. E chiar pe marginea prăpastiei!

Momi păși cu băgare de seamă. Ajuns la buza râpei, se puse pe burtă și întinse lăbuța.

— Țineți bine de frânghie! strigă el. Smiorc și Puftabac traseră cu toate puterile de frânghie și mominul se aplecă și mai mult peste marginea prăpastiei. În cele din urmă, reuși să apuce brățara și se târî înapoi.

— E de aur, spuse el. Nu spuneai că Domnița Fandosica avea o brățară de aur la piciorul stâng? -Ba da, spuse Puftabac, întristându-se. O domnișoară așa de drăgălașă... Mereu se ducea să culeagă flori în locurile cele mai primejdioase.

— S-a făcut chiselită, de bună seamă, spuse Smiorc.

Porniră îngândurați mai departe, urcând tot mai sus, din ce în ce mai obosiți și mai înfrigurați, în cele din urmă, se așezară să-și odihnească picioarele, uitându-se tăcuți la vălătucii fumurii de pe cer. Și cum priveau așa, marea de nori se despică deodată și coborî. De acolo, de sus, părea moale și îmbietoare, îți venea să te arunci în ea, să te afunzi și să dansezi.

— Iată că am ajuns deasupra norilor, spuse Puftabac solemn.

Și atunci toți trei se uitară la cerul pe care nu-l mai văzuseră de atâta amar de vreme.

— Ce-i asta? întrebă Smiorc înspăimântat. Cerul nu mai era albastru. Avea o culoare roșiatică, neobișnuită.

— Poate că e asfințitul, spuse unchiașul cu jumătate de glas.

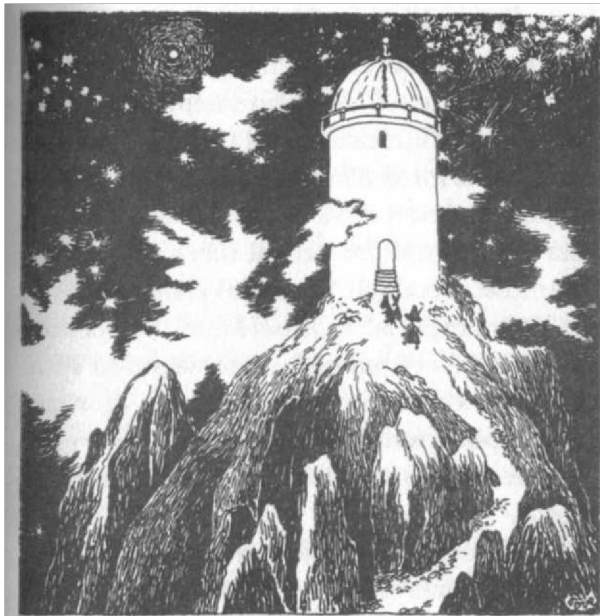
— E limpede că asta e! spuse Momi. Apune soarele.

Însă știau prea bine toți trei că nu era asfințitul. Era cometa care își arunca lumina sa roșie peste cerul înserării. Cometa care se îndrepta spre Pământ și spre toate făpturile ce trăiau pe Pământ.

Sus, pe crestele ascuțite ale munților, era așezat observatorul unde profesorii scriau mii și mii de notițe și fumau mii și mii de țigări. Trăiau în singurătate acolo sus, doar stelele le țineau de urât. Turnul avea o boltă rotundă de sticlă și era împodobit cu un glob, tot de sticlă, în toate culorile curcubeului, care se rotea neîncetat, foarte încet.

Momi o luă înaintea celorlalți. Deschise poarta și se opri prevăzător în prag. Întregul turn era, de fapt, o singură încăpere unde cea mai mare lunetă din lume cerceta încontinuu stelele. Se mișca încet în timp ce se uita pe cer și torcea ca o pisică.

O mulțime de profesori mititei mișunau, urcau și coborau scările strălucitoare de alamă, înșurubau, măsurau și meștereau și, din când în când, își notau ceva în carnețele. Toți erau foarte grăbiți și toți fumau.

— Bună seara, spuse Momi.

Dar nimeni nu păru să-l audă. Se apropie atunci de primul profesor care-i ieși în cale și-l trase de mânecă.

— Iar ai venit? întrebă profesorul.

— Mă scuzați, dar eu n-am fost niciodată aici! spuse Momi sfios.

— Aha, atunci a fost una care semăna leit cu tine, zise profesorul. S-a zis cu liniștea și pacea zilele astea. N-avem vreme să ne ocupăm de toată lumea care se învâрте pe-aici fără rost și pune întrebări copilărești. Și care poartă brățări la picior, ce să-ți povestesc... Cometa asta este cel mai interesant lucru care mi s-a întâmplat vreodată! Tu ce mai vrei?

— Nimic special, mormăi Momi. Voiam doar să știu dacă era pufoasă... ăăă, vreau să spun cea care a fost aici înaintea mea... și... ați văzut cumva, purta o floare după ureche?

Profesorul își aruncă exasperat brațele în sus și oftă.

— Blăni pufoase și flori după ureche... Nu mă interesează câtuși de puțin! Și nici brățări la picior! Tu chiar crezi că are vreo importanță că o domnișoară și-a pierdut brățara când o cometă se apropie?

— Ar putea să aibă! spuse Momi grav. Mulțumesc frumos!

— N-ai pentru ce, îi răspunse profesorul și se întoarse la luneta lui.

— Ei, ce-ai aflat? șopti Smiorc. Vine cometa?

— Când ne lovește? întrebă unchiașul Puftabac.

— Am uitat să-ntreb, zise Momi. Dar am aflat că Domnița Fandosica a fost aici! Așadar n u a căzut în nicio prăpastie!

— Ești un caraghios! spuse Smiorc. Mă duc *eu* să întreb. Voi n-aveți decât să stați și să vă uitați la mine cum lămuresc situația.

Zis și făcut. Micuțul Smiorc se duse la un alt profesor și-l întrebă:

— Am auzit o mulțime de lucruri despre cât de priceput ești dumneata să descoperi comete!

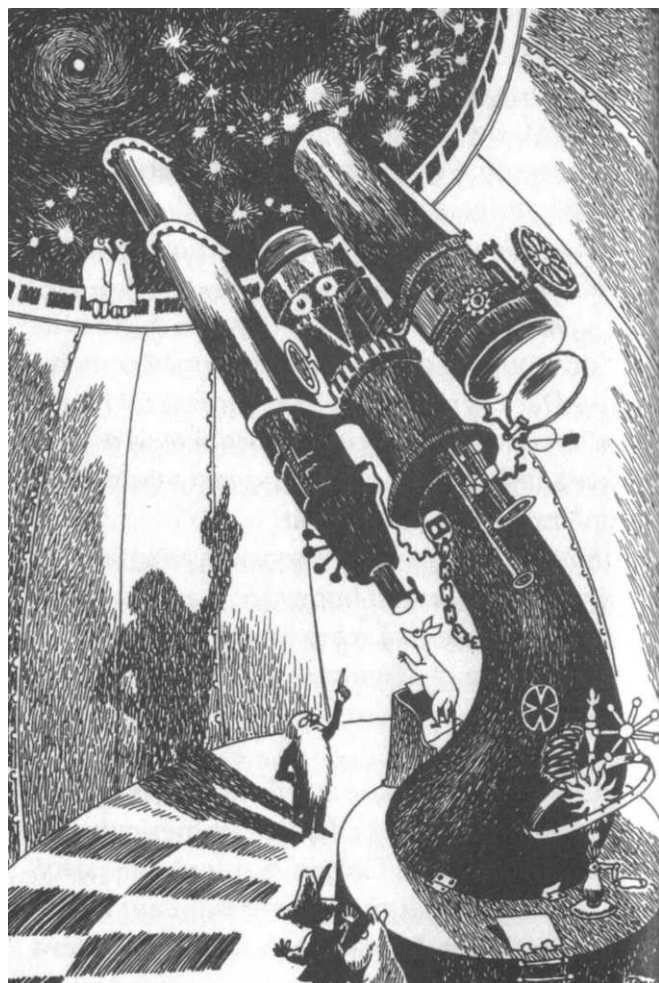
— Da? Nu mai spune! zise profesorul bucuros. De data asta, e o cometă neobișnuit de frumoasă. Mă gândesc să le dau voie s-o numească după mine. Hai să ți-o arăt.

Smiorc îl urmă pe profesor sus pe scări. Era primul animăluț din lume care avea prilejul să se uite prin cea mai mare lunetă din lume.

— Nu-i așa că-i frumoasă? întrebă profesorul.

— E negru... Universul e pe de-a-ntregul negru, șopti Smiorc.

Ce văzuse îl speriasc atât de tare, că i se zburlișe toată blănița. În adâncul întunericului de nepătruns, stelele fâsâiau și șuierau de parcă ar fi fost vii. Erau mari, întocmai cum zisese Domnul Bizam. Iar undeva, între ele, lucea ceva roșu ca un ochi rău.

— Cometa! spuse Smiorc. Steaua aia roșie e cometa și vine spre noi.

— Bineînțeles că vine spre noi, încuviință profesorul. Tocmai asta este interesant. Pe zi ce trece vom putea s-o vedem din ce în ce mai bine. În fiecare zi se face tot mai mare, mai roșie și mai frumoasă!

— Dar nu se mișcă! zise Smiorc. Și nici coadă nu văd să aibă.

— Coada e la spate, îl lămurii profesorul. Cometa e cu fața spre noi, de aceea nu ți se pare că se mișcă din loc. Zi că *nu* e frumoasă!

— Mda, ce să zic, răspunse Smiorc. Roșu e o culoare frumoasă. Și când ajunge? întrebă el, uitându-se încremenit de frică la scânteia mică și roșie pe care o vedea prin lunetă.

— După calculele mele, ar trebui să tangenteze Pământul pe șapte august, la ora **8.42** seara. Posibil cu **4** secunde mai târziu, răspunse profesorul.

— Și ce se va întâmpla atunci? întrebă Smiorc.

— Ce se va întâmpla atunci? repetă profesorul. La asta nu m-am gândit. Dar, negreșit, o să notez în amănunt tot ce se va întâmpla.

Smiorc începu să coboare scările cu picioare tremurânde. Se opri deodată la jumătatea drumului și întrebă:

— Ce dată e azi?

— Trei august, îi răspunse profesorul. Iar ora este 7.53 fix.

— Ar trebui să pornim spre casă, spuse Smiorc. La revedere!

Micuțul Smiorc era parcă un pic mai mare când ajunsese înapoi la unchiaș și la Momi. –E negru, spuse el. Negru ca tăciunele.

— Ce e negru? Întrebă Momi.

— Universul, ce să fie?! îl lămurii Smiorc. Iar cometa e roșie și are coadă la spate. Și are de gând să TANGENTEZE Pământul pe șapte august, la ora 8.42 seara. Posibil cu 4 secunde mai târziu, după calculele mele și ale profesorului.

— Asta înseamnă că trebuie să pornim spre casă, spuse Momi. Era ceva important duminică, oare ce spusese mama?

— Nu știu... dulceață cu nu știu ce frișcă, răspunse Smiorc nepăsător. Copilării! Cel puțin pentru *aceia* care au avut prilejul să se uite printr-o lunetă.

— Cu toate astea, trebuie să ne grăbim, murmură Momi, apoi deschise ușa și ieși în fugă.

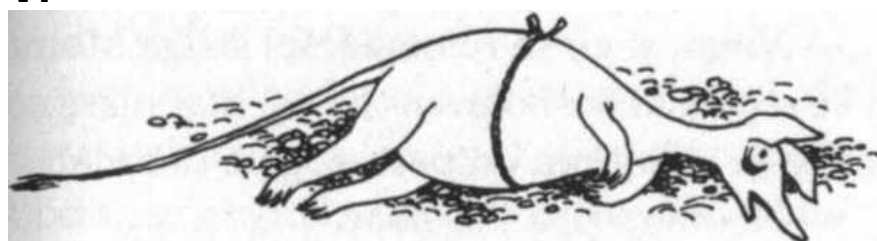
— Încetișor, încetișor, strigă Puftabac, că ne trezim cu nasul în vreo prăpastie dacă dăm năvală așa! Mai sunt, totuși, patru zile până vine cometa.

— Lasă cometa! izbucni Momi. Pe aia o rezolvă tata și mama, numai s-ajungem odată acasă. Eu trebuie s-o găsesc pe Domnița Fandosica! Nu știe că i-am găsit brățara.

Zicând acestea, Momi se făcu nevăzut în întuneric, trăgând după el frânghia cu care erau legați toți trei. Lumina roșiatică și urâtă era tot mai puternică. Norii se îndepărtaseră și întregul ținut era scăldat în strălucirea ciudată a înserării. Undeva, departe, se zărea panglica subțire a râului și câteva smocuri întunecate de pădure.

„Mda, își zise unchiașul Puftabac. Mai bine s-ajungă acasă. Și... o fandosea cu brățară la picior e mai bună decât una fără, fie că vine cometa au ba.”

V.

Ziua de patru august nu mai era înnorată, dar soarele era încă acoperit de o umbră ciudată, neagră, ce plutea deasupra Munților Singuratici și se pierdea în cerul roșiatic. Se făcuse cald. Merseseră toată noaptea. Smiorc începu să se văicărească:

— Am obosit, spuse el. Și m-am săturat de toate! E rândul vostru să cărați cortul. Și tigaia.

— E un cort bun, zise unchiașul Puftabac. Dar nu trebuie să ne pese atât de mult de niște lucruri.

Aruncă-l și gata! Și tigaia. Oricum nu mai avem cu ce să facem clătite.

— Vorbești serios? întrebă Smiorc uluit. Să le dau drumul în prăpastie?

Unchiașul încuviință. Smiorc se apropie de marginea prăpastiei:

— Bine, dar aş putea să locuiesc în el, mormăi el. Aş putea să-l iau și să fie cortul meu în vecii vecilor... Momi dragă, nu știu ce să fac!

— Dar tu ai grota ta, spuse Mond împaciuitor.

Atunci micuțul Smiorc începu să râdă și aruncă tot calabalâcul, care se rostogoli printre stânci. Tigaia zornăi pe pietre ca o fanfară.

— Splendid! țipă Momi și aruncă și el oalele care zdrăngăniră încă și mai frumos.

Dură o vreme până când ultima oală ajunsese pe fundul prăpastiei și se făcu liniște.

— Te simți mai bine acum? întrebă Puftabac.

— Mm, nu chiar... spuse Smiorc și se făcu alb ca hârtia. M-a luat amețeala! zise el, întinzându-se pe jos și refuzând să meargă mai departe.

— Auzi, ne cam grăbim! zise Momi. Trebuie s-ajung cât mai repede la micuța...

— Știu, știu, i-o reteză Smiorc. La caraghioasa aia de fandosea. Dacă pui laba pe mine, vomit! -Lasă-l în pace! zise Puftabac. Hai să rostogolim niște pietre cât mai stăm pe-aici! Ai rostogolit vreodată pietre?

— Nu, răspunse Momi.

Unchiașul alege o piatră mare de lângă marginea prăpastiei.

— Uite-așa, spuse Puftabac, împingând bolovanul. Un, doi, trei, și! se opinti el și piatra țuști în prăpastie.

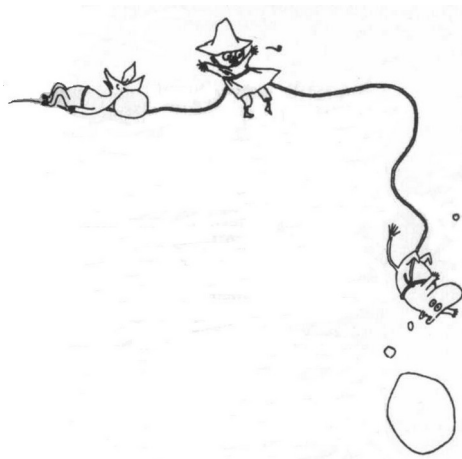
Alergară toți trei să vadă cum se duce la vale. Pietroiul gonea spre fundul hăului dansând și bubuind, trăgând după el o grămadă de grohotiș și trezind ecoul care se lovi năuc de stânci multă vreme după ce bolovanul ajunsese jos.

— Asta a fost o avalanșă! spuse unchiașul încântat.

— Vreau și eu să rostogolesc! strigă Momi și se repezi la un bolovan încă și mai mare ce stătea pe marginea prăpastiei, gata să cadă.

— Fii atent! țipă Puftabac.

Însă era prea târziu. Bolovanul se rostogoli în prăpastie cu tot cu bietul Momi. Și, de n-ar fi fost frânghia de salvare cu care erau legați de brâu, ar fi fost acum un momin mai puțin pe lume. Unchiașul Puftabac se aruncă de îndată pe spate, își înfipse bine picioarele în pământ, pregătindu-se pentru bușitură. Și fu o bufnitură zdravănă, simți că-l rupe în două. Jos, în prăpastie, Momi se bălăngănea înainte și înapoi și, trebuie spus, nu era nicidecum un momin ușurel. Puftabac aluneca încet spre buza prăpastiei. Bucata de frânghie dintre el și Smiorc se încorda și micuțul animal începu să fie tras și el spre prăpastie.

— Dă-mi drumul! se văicări Smiorc. Nu-ți pune mintea cu mine, mi-e rău...

— O să-ți fie îndată și mai rău când o să pici în hăul ăla! Ține-te bine și trage! De jos, Momi urlă și el:

— Ajutor! Scoateți-mă! Smiorc ridică botul și se înverzi la față, de data asta de frică. Încercă să se târască, se opinti, se propti în lăbuțe și în coadă, împinse încolo și înapoi, făcu ce făcu și, până la urmă, încurcă frânghia în niște stânci și se opriră din alunecat.

— Acum va trebui să tragi! spuse Puftabac. Trage cu toate puterile când zic eu „acum”. Adică nu chiar acum, încă nu. *Acum!*

Traseră din răputeri, puțin câte puțin, până când capul lui Momi se ivi din prăpastie. Mai întâi urechile, apoi ochii, apoi puțin din nas, apoi tot botul, în cele din urmă întreg mominul.

— Măi să fie! zise el. Ce n-aș da să fi văzut mama toate astea!

— Salutare, zise Smiorc. Ce plăcere să te văd. Eu te-am salvat, să știi.

Se așezară un pic să se liniștească. Momi spuse deodată:

— Am fost niște neghiobi.

— Niște nătângi ați fost, da! încuviință Smiorc.

— N-o să mi-o iert prea curând! continuă Momi. Sunt un criminal. Dacă i-am trântit pietre în cap micuței Domnițe Fandosica?

— Atunci e o domniță plată! spuse Smiorc. Momi se ridică și o luă la goană.

— Trebuie să mergem mai departe, izbucni el. Acum!

Și cei trei porniră iar la drum, sub cerul roșiatic cu soarele lui umbrit.

La poalele munților curgea un pârâiaș cu multe pietre lucitoare pe fund. Emulul își răcorea picioarele obosite în apă și ofta. Avea lângă el o carte groasă cu titlul *Insectele emisferei nordice cu obiceiurile și ciudățeniile lor*.

— De neînțeles... Niciuna cu coadă roșie. Ar putea fi din familia *Dideroformia fratopogetes*, dar acelea sunt foarte des întâlnite și nu au coadă, murmură emulul și oftă din nou.

— Bună ziua, zise Momi, ieșind de după un colț de stâncă.

— Vai de mine, ce m-ați speriat! sări emulul. Voi erați? Credeam că o fi iar vreo avalanșă, că azi-dimineață a fost ceva de neînchipuit!

— Ce anume? întrebă Smiorc.

— Avalanșa, desigur! răspunse emulul. De-a dreptul îngrozitor. Pietre mari cât casa ce săltau în toate părțile. Mi-au spart cei mai bun borcan pe care-l aveam. M-am ferit eu, dar ce folos...

Uitați-vă ce cucui! Uitați-vă numai ce-am putut să pățesc!

— Mă tem că noi am aruncat, în treacăt, vreo câteva pietre... Greu să te ții când sunt așa de mari și rotunde...

— Vrei să zici că voi ați pornit avalanșa? întrebă emulul, apăsând fiecare cuvânt. Trebuia să-mi dau seama. Bineînțeles, cine altcineva? Nu mi-a plăcut niciodată de voi, dar după trebușoara asta nu știu dacă mai vreau să vă bag în seamă.

Zicând acestea, le întoarse spatele și începu să-și bălăcească iar picioarele oboseite. După o vreme, întrebă:

— N-ați plecat?

— Plecăm imediat, răspunse unchiașul Puftabac. Voiam doar să știm dacă nu vi se pare ciudată culoarea cerului.

— Culoarea cerului? repetă emulul mirat.

— Da, culoarea asta roșiatică, zise Momi.

— Știi ceva? zise emulul. Din partea mea, nu are decât să fie în picățele cerul, eu nu prea mă uit la el. Ceea ce mă îngrijorează pe mine e că pârâul meu frumos stă să sece. Dacă o ține tot așa, în curând n-o să mai pot să-mi răcoresc picioarele.

— Bine, dar cometa... e mare și periculoasă... Începu Momi, însă emulul se ridică, își strânse lucrurile și trecu pârâul.

— Hai să mergem, spuse Puftabac. E limpede că vrea să fie singur.

Drumul era mai plăcut acum, căci era acoperit cu un covor de licheni și mușchi și, ici și colo, răsărise și câte o floare. Pădurea era mai aproape, însă se făcuse foarte cald.

— Încotro e casa voastră? întrebă unchiașul. Trebuie să alegem drumul cel mai drept dacă vrem să ajungem înaintea cometei. Momi se uită la busolă.

— Cred că s-a stricat, zise el. Se învâрте ca o amețită. Crezi că-i e frică de cometă?

— Se prea poate, spuse Puftabac. N-avem decât să mergem pe dibuite. Eu unul n-am avut niciodată încredere în busole, nu fac decât să-ți distrugă simțul înnăscut al orientării.

— Pe mine mă-ncearcă un simț înnăscut al foamei acum, îi anunță Smiorc. De ce n-am mâncat de atâta vreme?

— Pentru că nu mai avem ce! îi răspunse unchiașul. Bea sirop și încearcă să te gândești la ceva plăcut.

Într-un târziu ajunseră la un lac. Apa se împutinase de nu mai rămăsese decât o baltă urât mirositoare și pe maluri atârnav ierburi ofilite, verzi și putrezite. Nu mai era deloc un loc de scăldat îmbietor.

— Pesemne că s-a făcut vreo gaură pe fund, spuse Smiorc, și pe acolo se scurge toată apa.

— Și apa din pâ râul emulului se împutinase, zise Momi.

Smiorc se uită la sticla cu sirop.

— Și siropul s-a împutinat! țipă el.

— Ei, na, zise Momi. Tu ai băut din el. Nu fi prost!

— Ba *tu* ești un prost! strigă Smiorc, căci era obosit și înfricoșat și, pe deasupra, îi era și foame.

În aceeași clipă auziră cum, în pădure, cineva striga după ajutor. Erau niște țipete așa de ascuțite și puternice, că li se ridică părul în cap. Momi porni într-acolo ca din pușcă.

— Staaai! țipă Smiorc. Nu pot să mă țin după tine! Aaaa! Auu!

Frânghia de salvare îl smuci, se împiedică și căzu în nas, dar ceilalți doi nici gând să se oprească. Îl târâră mai departe ca pe un sac de cartofi, până când frânghia se prinse în rinichiul unui copac și îi trânti în fund pe amândoi, de o parte și de cealaltă a copacului.

— Desfă afurisita asta de frânghie! spuse Momi furios.

— Ai înjurat! sări Smiorc.

— Și ce? i-o întoarse Momi. Domnița Fandosica țipă după ajutor! Știu sigur că ea e!

— Linișteți-vă, vă rog! zise unchiașul Puftabac și scoase un cuțit să taie frânghia.

Momi o luă din nou la fugă cât de repede îl țineau picioarele lui scurte. Puțin mai încolo dădu de un fadosel care se făcuse albastru de frică și urla:

— Ajutor, o tufă înfricoșătoare o mănâncă pe sora mea!

Așa și era. O tufă otrăvitoare din specia periculoasă *Angostura* o prinsese pe Domnița Fandosica de coadă și o trăgea încet spre ea cu brațele ei lungi, în timp ce domnița se făcuse violet de spaimă și zbiera cum nicio fandosea nu mai zbierase vreodată.

— Vin! Vin acum! strigă Momi.

— Mai bine ia și ăsta cu tine, zise Puftabac, întinzându-i briceagul (acela cu tirbușon și șurubelniță). Și încearcă s-o scoți din sărite. *Angosturile* sunt ușor de enervat.

— Târâtoare ce ești! Cârpă de spălat pe jos! țipă Momi, însă lighioana nu se sinchisi. Perie de *veceul* răcni mominul. Ciumă cu coadă de șobolan! Ești ca un vis urât... după o masă copioasă cu carne de porc mort de bătrânețe!

Abia atunci *angostura* îi dădu drumul Domniței Fandosica și întoarse spre el toți ochii ei verzi. Întinse un braț lung, îl apucă pe Momi și se înfășură în jurul lui ca un șarpe.

— Ține-te bine! strigă Puftabac.

— Pui de păduche ce ești! urlă mominul și hârști, îi tăie brațul *angosturei*.

Pe margine, izbucniră cu toții în urale. Momi țopăia încolo și încioace, cu coada ridicată țanțoș, apoi iar se repezea și ataca tufa sau îi arunca vreo nouă vorbă de duh.

— Maaamă, ce le mai știi! strigă Smiorc cu admirație. Atâtea cuvinte urâte la un loc!

Lupta era tot mai aprigă. *Angostura* tremura și se opintea, iar Momi era roșu la față de încrâncenare și furie. În cele din urmă, nu se mai văzu nimic decât un vârtej de brațe, cozi și lăbuțe.

Domnița Fandosica apucă un bolovan și-l aruncă înspre tufa otrăvitoare. Dar, cum nu știa defel să țintească, îl nimeri pe Momi în burtă. -Aoleu! țipă ea. L-am omorât!

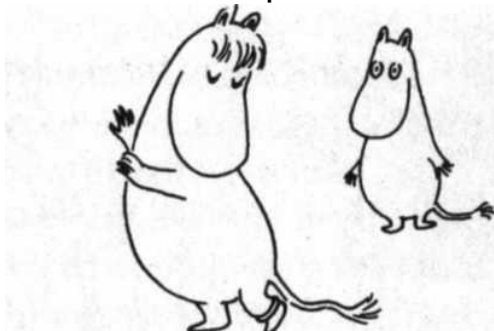
— Ce să te aștepți de la o domnișoară! zise Smiorc.

Însă Momi era mai viu ca niciodată și își continuă triumfător lupta, până când nu mai rămase din *angostura* decât un ciot (îi cruță și brațele mai mici). Odată ce isprăvi, închise briceagul și zise:

— Mda, cam asta fu treaba.

— Ce viteaz ești! șopti Domnița Fandosica.

— Ei, o nimica toată, cu din astea mă lupt aproape în fiecare zi, spuse Momi așa, ca într-o doară. —Hm, ciudat. *Eu* unul nu te-am văzut niciodată, zise Smiorc și scoase un țipăt, căci unchiașul Puftabac îi trăsese una drept în fluierul piciorului.

— Vai de mine, ce-a fost asta?! sări Domnița Fandosica, care era încă un pic zdruncinată după toate întâmplările.

— Nu-ți fie teamă, spuse Momi. Te apăr eu. A, și am un mic dar pentru tine, mai spuse el și scoase brățara de aur.

— Ooo, se minună Domnița Fandosica și se îngălbeni toată de bucurie. Cât de mult am căutat-o! Ce bucurie!

Își puse de îndată brățara la picior și începu să se admire singură din toate părțile.

— De vreo câteva zile tot bâzâie că și-a pierdut brățara. De fiecare dată când încerc să-i spun de cometă, ea îi dă înainte cu brățara. Dar pe *voi* vă interesează cometa asta? întrebă Fandosel.

— Da, răspunse unchiașul Puftabac.

— Slavă cerului! spuse Fandosel ușurat. Atunci putem să ținem ședința. Așezați-vă! Făcură întocmai.

— Mă declar purtător de cuvânt și secretar, continuă Fandosel. Există alte propuneri?

Nimeni nu avea alte propuneri, așa că Fandosel bătu de trei ori cu creionul în pământ.

— Ce era, vreo furnică roșie? întrebă sora lui.

— Liniște, deranjezi ședința! se rățoi Fandosel. Prin urmare, ce știm? Că ajunge vineri, șapte august, la ora 8.42 seara. Posibil cu patru secunde mai târziu.

— Furnică roșie... murmură Momi visător. Se uită la bretonul Domniței Fandosica.

Mama lui nu avea breton. Nu mai văzuse breton în viața lui.

— Dar de ce nu m-ascultă nimeni niciodată? întrebă Fandosel disperat.

— Nu știu, îi răspunse Smiorc. Așa pățești mereu?

— Ia țineți-vă gura amândoi și ascultați ce are de zis Fandosel! spuse unchiașul Puftabac. Vrea să ne gândim cu toții cum am putea scăpa de primejdie.

— Păi mergem acasă, cum altfel? spuse Momi. Doar veniți cu noi, nu?

— Chestiunea aceasta o vom dezbate în amănunt în următoarea ședință, răspunse Fandosel.

— Unde locuiești tu? întrebă Domnița Fandosica.

— Într-o vale foarte frumoasă, cu mama și cu tata, răspunse Momi. Tata a construit casa singur-singurel. O casă albastră. Chiar înainte să plec, am construit un leagăn pentru tine în grădină... -Aiurea, nici nu știai de ea când ai făcut leagănul! strigă Smiorc. Mai bine povestește de grotă mea! Ai auzit? Domnișoară! Știi că am un secret care începe cu P și se termină cu Ă? Și e prietenoasă ceva de speriat!

— Vă rog, înapoi la ordinea de zi! îi rugă Fandosel și bătu din nou cu creionul. În primul rând, înțeleg că avem timp să ajungem în valea asta înaintea cometei, iar în al doilea rând, vreau să știu dacă acolo avem cu adevărat șanse mai mari să scăpăm decât în altă parte.

— Până acum n-am pățit nimic la noi în vale, își dădu Smiorc cu părerea.

— O rezolvă mama și pe asta, cu siguranță, spuse Momi. Și să vedeți ce frumoasă e grotă noastră!

— A mea, îl corectă Smiorc.

— Și acolo am o grămadă de perle pe care eu singur le-am cules, continuă Momi.

— Perle! izbucni Domnița Fandosica. Și se pot face brățări din ele?

— *Cum* să nu! strigă mominul. Și inele de nas și cercei și cingători și diademe...

— Aceasta este o altă chestiune de dezbătut mai târziu, spuse Fandosel, ciocnind furios cu creionul. Vreți să vă salvați au ba?

— Iar ai rupt vârful creionului, spuse sora lui Fandosel. Ne putem salva în grotă aia. Vrea cineva să mănânce?

— Bineînțeles că în grotă ne e scăparea! spuse Momi. Ce înțeleaptă ești!

— În grotă mea! strigă Smiorc. Rostogolim câteva pietre și astupăm toate crăpăturile din tavan, ducem acolo o grămadă de mâncare și o lămpiță! Ce mai aventură!

— În cazul acesta, mai este nevoie de încă o ședință, se băgă și Fandosel. Să stabilim sarcinile de lucru și alte chestiuni asemănătoare.

— O să ținem și ședința ta, desigur, spuse Domnița Fandosica. Acum însă am nevoie de câteva surcele. Și apă pentru supă. Și flori de pus pe masă.

— Ce culoare să fie? întrebă Momi. Domnița Fandosica își cercetă blănița și văzu că încă era galbenă.

— Violet, spuse ea, cred că mi s-ar potrivi foarte bine câteva flori violet.

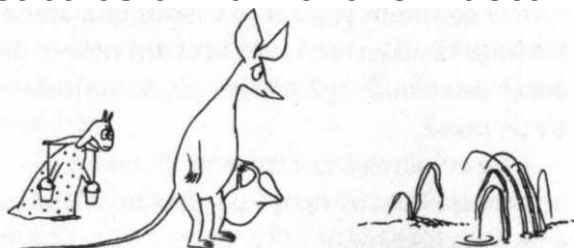
Momi o luă la fugă spre pădure. Fandosel și Smiorc plecară, târșându-și leneș picioarele, să aducă lemne și apă pentru supă. Unchiașul Puftabac își aprinse luleaua. Se întinse pe spate, cu ochii la cerul roșiatic.

— Poate că nu-i rea deloc ideea asta cu grota, spuse el. Ți-e frică de cometă?

— Nu, răspunse Domnița Fandosica. Sper numai să nu fiu nevoită să mă uit la ea și încerc să mă gândesc la altceva.

Smiorc nu găsisese apă pentru supă. Adulmecase până dăduse de o mlaștină, dar nu mai rămăsese niciun strop, decât puțin mâl pe fund. Bieții nuferi se ofiliseră toți. În cele din urmă se întoarse cu urechile pleoștite și spuse:

— Cred că s-a terminat toată apa din lume! Mă întreb ce zic peștii de treaba asta. Nu mai avem decât sirop.

— Atunci facem supă de sirop, spuse Domnița Fandosica. Și cu asta am încheiat discuția.

— Ba n-am încheiat-o nicicum! i-o reteză fratele ei. Trebuie să aflăm din ce motiv dispare toată apa...

Se așază lângă vreascurile pe care tocmai le adunase. Aveau toate aceeași lungime, le măsurase.

— Un motiv... repetă Fandosel îngândurat.

— Eu zic că e din cauza cometei, spuse Puftabac.

Se uitară spre cer. Începuse să se însereze și bolta se făcuse roșu-închis. Printre brazi se zărea strălucind o scânteie roșie ce semăna cu o stea. Însă nu era o stea. Nu licărea și nu arunca nicio rază. Părea nemișcată, căci coada îi era la spate, iar ei o vedeau din față.

— Uite-o! spuse Fandosel.

Domnița Fandosica începu încet-încet să se înverzească la față.

Momi veni, tot în fugă, cu un buchet pe care se străduise să-l facă pe cât de mov se putea. Domnița Fandosica se uită la flori:

— Cred că mai bine ziceam galben, spuse ea. După cum vezi, m-am făcut verde. -Să mă duc să adun altele? întrebă Momi.

— Nu, zise domnișoara. Mai bine pune ceva să nu mai văd cometa aia, altfel n-o să pot face nicio supă.

Momi atârână o pătură să acopere cometa. Atunci Domnița Fandosica se liniști și pregăti în ulcica ei supă de sirop, în care mai puse și o lăbuță de ierburi aromate. Apoi le împărți pesmeți, căci asta era tot ce aveau *fandoseii* de mâncare.

După cină, se cuibăriră pe covorașul de dormit pe care Domnița Fandosica îl împletise din fire de iarbă. Încet-încet, focul se stinse și se lăsă noaptea. Deasupra pădurii adormite însă strălucea cometa, fierbinte și amenințătoare.

VI.

Toată dimineața următoare merseară prin pădure, în drum spre Valea Mominilor. Unchiașul Puftabac le cântă din muzicuță, ca să fie călătoria mai plăcută. Pe la ora cinci, ajunseră la o cărare în dreptul căreia era un panou mare care anunța: „Ring de dans! Pe aici!! Spre prăvălie”.

— Oo, ce-aș mai vrea să dansez! strigă Domnița Fandosica, bătând din lăbuțe.

— N-avem timp să dansăm acum, când se apropie sfârșitul lumii! spuse Fandosel.

— Ba dimpotrivă, dacă e să dansăm, acum e momentul! izbucni Domnița Fandosica. Te rog! Haide, că nu e azi sfârșitul lumii, mai sunt două zile!

— Poate au limonada la prăvălie, zise Smiorc.

— Și oricum e *aproape* în drum spre casă, spuse Momi.

— Am putea doar să ne *uităm* la ringul ăla de dans, își dădu și Puftabac cu părerea. Așa, în trecere...

Fandosel oftă. O apucară pe cărare. Era un drumeag vesel, ce cotea și șerpuia, se ridica și cobora și uneori se încolăcea în câte o buclă așa, doar de bucurie. Pe o cărare ca asta n-ai cum să te plictisești și, cu siguranță, mai repede ajungi acasă pe un astfel de drum decât pe unul drept și plicticos.

— Cred că ne apropiem de casă, spuse Momi.

— Povestește-mi despre valea voastră, îl rugă Domnița Fandosica.

— E un loc unde mă simt în largul meu, spuse mominul. Mă trezesc bucuros și mă duc cu plăcere la culcare. Și acolo e un copac numai bun de cățarat, unde o să fac o căsuță, într-un loc ascuns pe care o să ți-l arăt doar ție. Mama a pus cochilii de scoici în jurul straturilor cu flori, iar pe verandă e întotdeauna soare. Și miroase bine. Avem un pod doar al nostru pe care l-a făcut tata și peste care putem să trecem cu roaba. Și am găsit și marea, o bucățică din ea e tot a noastră...

— Înainte nu vorbeai decât despre ce frumos e în alte locuri, spuse Smiorc.

— Asta era înainte! răspunse Momi.

Drumeagul coti din nou și se treziră chiar în fața prăvăliei. Era un magazin foarte îngrijit, înconjurat de straturi cu tot felul de flori,

frumos aranjate, iar în fața prăvăliei era un par cu un glob de argint în care se oglindeau copacii și casa albă cu acoperiș de iarbă. Ici și colo erau agățate pancarte care te anunțau că aici găseai detergent de rufe, caramelle cu lemn-dulce și „ulei de soare calitate întâi”.

Momi urcă treptele, deschise ușa și, înăuntru, se auzi un clopoțel. Intrară cu toții, în afară de Domnița Fandosica, care rămase afară să se admire în globul de argint. În spatele tejghelei stătea o băbuță cu ochi mici și lucioși ca de șoricel și părul cărunt.

— Ia te uită! Ce de copii! Ce vă poștește inimioara?

— Limonada, spuse Smiorc. Roșie, dacă se poate.

— Caiete liniate sau cu pătrățele aveți? Întrebă Fandosel, căci avea de gând să-și noteze ce trebuie făcut în caz de ciocnire cu o cometă.

— Avem, sigur că da, răspunse băbuța. Unul albastru, e bine?

— Mai bine altă culoare. Caiete albastre nu folosesc decât *fandoseii* foarte mici.

— Mie mi-ar trebui o pereche de pantaloni noi, spuse unchiașul Puftabac. Dar să nu arate *prea* noi. Nu mă simt bine decât în pantaloni care au... forma mea.

— Am priceput... zise băbuța.

Se urcă pe o scară și dădu jos din pod o pereche de pantaloni.

— Bine, dar par foarte noi, spuse Puftabac îngrijorat. Nu aveți unii mai vechi?

— Nu, din păcate sunt cei mai vechi pe care i-am găsit, răspunse băbuța. Însă mâine vor fi și mai vechi, îl încuraja ea, uitându-se la Puftabac pe sub ochelari.

— Mda, aș putea să mă duc după colț să-i probez. Mă întreb însă dacă au forma mea... mormăi el și dispăru în grădină.

Fandosel scria de zor în caiet – până la urmă cumpărase unul verde.

— Și tu, momin mititel, ce dorești? Întrebă băbuța.

— O diademă, răspunse Momi foarte serios.

— O diademă?! se miră băbuța. Ce să faci tu cu o diademă?

— Să i-o dea Domniței Fandosica, ce altceva! țipă Smiorc, care se așezase pe jos și bea limonada roșie cu paiul. E un caraghios de când i-a ieșit domnișoara asta în cale.

— Dar nu e nimic caraghios în a oferi bijuterii unei doamne, spuse băbuța. Ești prea mic ca să înțelegi, însă bijuteriile sunt, de fapt, cel mai potrivit cadou pentru o doamnă.

— Vai de mine! zise Smiorc și își băgă botul n paharul cu limonada.

Băbuța cercetă toate rafturile de sus până jos, dar nu găsi nicio diademă.

— Poate sub tejghea? își dădu Momi cu părerea. Se uită băbuța și acolo.

— Nu, nici aici... spuse ea cu tristețe. Ca să vezi, n-am nici măcar una. Dar... poate o pereche de mănuși numai bune pentru fandosele?

— Știu și eu... spuse Momi întristat.

În aceeași clipă, se auzi clopoțelul de la ușă și Domnița Fandosica intră în prăvălie.

— Bună ziua, zise ea. Ce oglindă frumoasă ai în grădină, mătușico! De când mi-am pierdut oglinda, nu m-am mai uitat decât în ochiuri de apă și acolo fața ți se vede într-un fel curios, așa...

Băbuța îi făcu cu ochiul lui Momi, apoi luă ceva din raft și îi îndesă repede în lăbuță. Momi se uită să vadă ce era - era o oglinjoară rotundă cu ramă de argint, iar pe spate avea un trandafir făcut din rubine. Se uită la băbuță și începu să râdă. Domnița Fandosica nu băgă de seamă. -Mătușico, dar medalii ai? întrebă ea.

— Ce să am? întrebă băbuța.

— Medalii, repetă Domnița Fandosica. Zorzoane din acelea de care le place domnilor să poarte la gât. -Aa, ba da! se luminează băbuța. Aveam medalii pe undeva, sigur că da, spuse ea și se apucă iar să cerceteze rafturile de sus până jos, să cotrobăiască sub tejghea și peste tot în prăvălie.

— Nu găsiți niciuna? întrebă Domnița Fandosica și îi dădură lacrimile.

Băbuța numai bucuroasă nu părea, dar deodată îi veni o idee și se cațără pe scară până la raftul cel mai de sus. Luă de acolo o cutie cu podoabe pentru pomul de Crăciun și, din ea, scoase un vârf de brad în formă de stea.

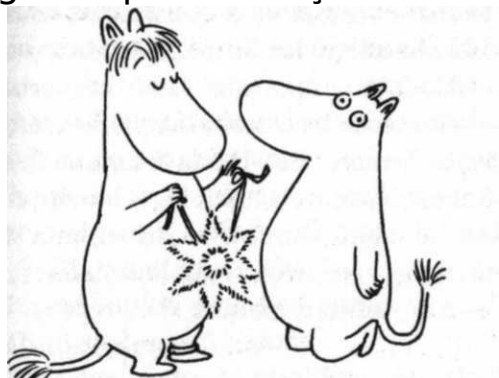
— Ce noroc! zise ea. Uite că aveam totuși o medalie!

— O, ce frumoasă e! șopti Domnița Fandosica. Se întoarse apoi către Momi și îi spuse:

— E pentru tine! Drept mulțumire că m-ai salvat din brațele tufei otrăvitoare.

Momi amuți de emoție. Îngenunche și Domnița Fandosica îi petrecu pe după gât medalia ce strălucea neasemuit.

— Ar trebui să vezi ce frumos îți stă, spuse ea. Atunci Momi scoase oglinda pe care o ținuse ascunsă la spate.

— Iar asta e pentru tine! spuse el. Poți să mă oglindești tu în ea.

În timp ce se oglindeau unul pe celălalt, se auzi clopoțelul de la intrare. Era unchiașul Puftabac.

— Cred că e mai bine să vă las pantalonii să se mai învechească, spuse el. Încă n-au forma mea.

— Ce păcat, zise băbuța. Dar poate vrei o pălărie nouă?

Unchiașul păru înfricoșat de o așa idee și își îndesă mai bine peste urechi vechea lui pălărie verde.

— Mulțumesc frumos, zise el, dar chiar mă gândeam ce periculos e să aduni prea multe lucruri.

În toată această vreme, Fandosel stătuse și scrisese în caietul lui. Se ridică deodată și spuse:

— Un lucru important, când vine vorba despre comete, e să nu stai și să pierzi vremea în prăvălii. Smiorc! Bea-ți odată limonada aia!

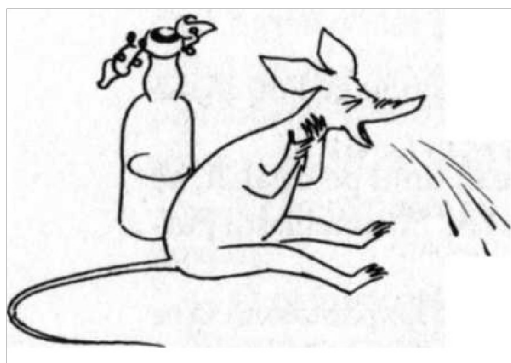
Smiorc dădu pe gât sticla și, bineînțeles, se îneacă. Se auziră zgomote de neînchipuit și deodată, fleoșc, pe covor, toată limonada.

— Am vomitat! izbucni el cu reproș.

— Așa face mereu! îi lămuri Momi. Ei, pornim la drum?

— Cât face în total? o întrebă Fandosel pe băbuță.

Băbuța începu să socotească, iar Momi își dădu seama că nu are niciun ban. Se uită întrebător la ceilalți, dar, când le văzu boturile, își dădu seama că nici ei nu aveau. Ce rușine!

— Vine 40 de bani pentru caiet și 34 pentru limonada. Steaua costă 3 mărcuțe, iar oglinda 5, întrucât e incrustată cu rubine pe spate. În total 8 mărcuțe și 74 de bani.

Toți tăceau mîlc. Domnița Fandosica puse oglinjoara pe masă cu un oftat adînc, iar Momi începu să desfacă nodul de la șnurul medaliei. Smiorc se uită la covorul ud de limonada, iar Fandoselul se întrebă dacă un caiet pierde sau câștigă în valoare odată ce ai scris în el. Băbuța se uită la ei pe sub ochelari. —Și pe urmă, copiii mei, pantalonii vechi pe care nu i-a vrut Puftabac fac taman **8** mărcuțe. Așadar, una peste alta fac... zero și, de fapt, nu-mi sunteți datori cu nimic.

— Cum așa? se miră Momi.

— Uite-așa! spuse băbuța. Doar îmi rămân mie pantalonii, nu?

Fandosel încercă să facă socoteala în minte, dar nu reuși. Așa că scrisese în caiet:

<i>Caiet</i>	<i>40</i>
	<i>bani</i>
<i>limonada</i>	<i>34</i>
<i>(scuipată)</i>	<i>bani</i>
<i>medalie</i>	<i>3</i>
	<i>mărci</i>
<i>oglinďă</i>	<i>(cu 5</i>
<i>rubine)</i>	<i>mărci</i>

	<i>Total: 8 mărci și 74 bani</i>
<i>Pantaloni</i>	<i>8 mărci</i>
	<i>8 = 8</i>
<i>Rest:</i>	<i>74 bani</i>

— E corect! se minună el.

— Bine, dar rămân 74 de bani, nu? se băgă în vorbă Smiorc. Care sunt ai noștri, nu?

— Ei, hai să nu fim așa pedanți acum, zise unchiașul Puftabac. Să zicem că suntem chit.

Făcură cu toții o plecăciune băbuței în semn de mulțumire. Domnița Fandosica se aplecă adînc, până la pămînt. Din ușă, o mai întrebă pe băbuța:

— E departe ringul de dans?

— Nu, nicidecum, e puțin mai încolo. Însă dansul nu începe până nu răsare luna. Ajunși în pădure, Momi se opri deodată și spuse:

— Acoperișul ăla de iarbă părea cam șubred. Poate că ar vrea să vină cu noi să se ascundă în grota noastră...

— În grota *mea*, spuse Smiorc. Să mă duc s-o întreb?

— Du-te, da, zise Puftabac.

Smiorc o luă la fugă, iar ceilalți se așezară pe marginea drumului să-l aștepte.

— Știi să dansezi dansul ăla nou, cum îi zice oare? întrebă Domnița Fandosica.

— Nu, răspunse Momi. Mie îmi place valsul.

— Nu e timp de dansat. Uitați-vă la cer!

Se uitară cu toții (mai puțin Domnița Fandosica).

— E mai mare, spuse unchiașul. Ieri era cât un ou de furnică. Acum e cât o portocală. Mai c-aș zice că...

— Dar tango știi să dansezi? îl întrerupse Domnița Fandosica. Un pas în lateral și doi înapoi.

— Pare ușor, spuse Momi.

— Draga mea surioară aiurită, spuse Fandosel. N-ai putea și tu măcar o dată să nu mai bați câmpii când eu vorbesc despre altceva?!

— Bine, dar am început prin a vorbi despre dans, spuse Domnița Fandosica. Pe urmă tu, dintr-odată, ai început să ne spui de comete. Eu vorbesc în continuare despre dans.

Și Fandosel, și Domnița Fandosica începură să-și schimbe culoarea încet-încet. Chiar atunci veni în fugă Smiorc.

— Nu vrea să vină! strigă el. A zis că se ascunde în cămara cu dulcețuri. Dar vă transmite salutări și mi-a dat pentru fiecare câte o acadea pe băț.

— Nu cumva ai cerut tu acadelele? întrebă Momi.

— Nici gând! zise Smiorc indignat. S-a gândit să ni le dea pentru că ne era datoare cu 74 de bani. Eu n-am spus decât că are perfectă dreptate!

Porniră mai departe, urmând drumeagul prin pădure. Soarele întunecat apuse printre brazi, apoi se duse la culcare sub linia orizontului.

Luna se ivi pe cer, dar în seara aceea avea o lumină aparte, lăptoasă și ușor verzuie.

Cometa strălucea și mai puternic. Era mare cât o lună plină și lumina pădurea cu razele ei roșii și nefirești.

Într-un luminiș găsiră ringul de dans, împodobit cu șiraguri de licurici. Pe margine, o lăcustă își acorda vioara. Luminișul era plin de lume care aștepta să înceapă dansul. Din mlaștini și bălți secătuite ieșiseră micuțele năluci ale apelor. Peste tot mișunau ghemotoci, care mai de care mai mici, iar sub mesteceni stătea și pălăvrăgea o ceată

de duhuri ale copacilor (un duh al copacului este o domniță mititică, cu păr bogat, care trăiește în trunchiul copacului. Noaptea iese să se dea huța pe crengi. Nu trăiește în conifere).

Domnița Fandosica își scoase oglinda să-și pieptene bretonul și să vadă dacă floarea de după ureche îi șade bine. Momi își aranja medalia. Nu mai fuseseră niciodată la un bal așa de mare. –Oare s-ar supăra lăcusta dacă aş cânta puțin la muzicuță? șopti unchiașul Puftabac.

— Puteți să cântați împreună, spuse Fandosel. Învaț-o cântecul acela cu „toate viețuitoarele pădurii și-au prins fundă-n coadă”.

— Ce idee bună! zise Puftabac și o luă pe lăcustă în spatele unui tufiș să o învețe melodia.

După o vreme, din spatele tufișului se auziră note răzlețe, apoi câteva acorduri, apoi mai multe, apoi bucăți de melodie în toată regula. Ghemotocii și ghemotoacele, duhurile copacilor și nălucile apelor încetară pălăvrăgeala și veniră să asculte.

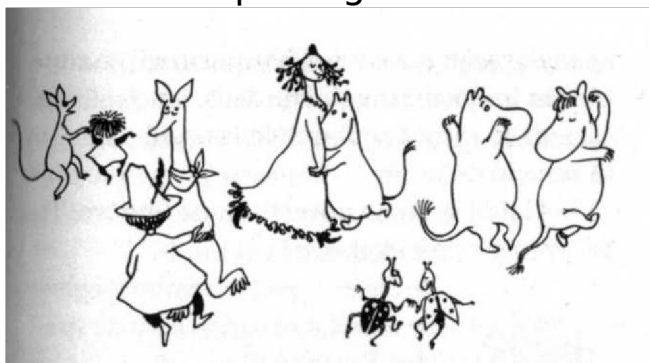
— Sună bine, spuseră ele. Pe așa ceva, cu siguranță putem dansa.

— Mama, zise o ghemotoacă mititică, arătând spre Momi. Uite un general! Toată familia veni să-i admire medalia.

— Ce blăniță frumoasă ai! îi spuseră Domniței Fandosica.

Duhurile copacilor se uitară pe rând în oglinjoara ei incrustată cu rubine pe spate, iar nălucile apelor lăsară fiecare câte un autograf ud în caietul lui Fandosel.

De după tufiș se auzi acum întreaga melodie cu „toate viețuitoarele pădurii și-au prins fundă-n coadă”, nicio notă greșită! Unchiașul Puftabac și lăcusta ieșiră la lumină, cântând cât îi țineau puterile. Se iscă o zarvă grozavă în timp ce fiecare încerca să-și găsească perechea pentru dans. În scurtă vreme însă, perechile se formaseră și pluteau toate pe ringul de dans.

— Dansezi foarte bine, spuse Domnița Fandosica. Ce dans este?

— E dansul meu, răspunse Momi. Acum l-am inventat.

Fandosel dansa cu o respectabilă doamnă a apelor cu alge în păr și nu prea reușea să țină pasul. Smiorc se învârtea cu cea mai mică dintre ghemotoace și se simțea foarte mare. Era limpede că micuța făptură se uita la el ca la soare. Țânțarii dansau în colțul lor și, din toate cotloanele pădurii, soseau încontinuu noi oaspeți care țopăind, care târându-se sau alergând cât îi țineau lăbuțele. Nimeni nu se gândea la cometa singuratică și fierbinte ce zbura pe cerul nopții.

Pe la miezul nopții, scoaseră butoaiele cu vin de mere și fiecare primi un păhărel din scoarță de mesteacăn din care să bea. Licuricii se adunară în mijlocul ringului de dans, iar ceilalți se așezară în jurul lor să mănânce sandviciuri și să bea vin de mere.

— Hai să spunem povești! spuse Smiorc. Tu știi vreo poveste, mititico?

— Eu, eu... nu... zise micuța ghemotoacă și se rușina ceva de speriat. Poate una...

— Păi haide, s-auzim! zise Smiorc.

— A fost odată un popândău pe nume Pârț, murmură ea și-și ascunse fața în lăbuțe.

— Așa, și? Mai departe...? întrebă Smiorc încurajator.

— S-a terminat povestea! șopti ghemotoaca, apoi o luă din loc târâș și se ascunse în mușchi.

Toată lumea izbucni în râs, iar nălucile apelor bătură în tobe cu cozile.

— Cântă ceva ce putem fluiera și noi! strigă Momi.

— Păi, atunci, să fie acela cu „Brambura harababură”, spuse unchiașul Puftabac.

— Dar e un cântec trist, spuse Domnița Fandosica.

— Cântă-l totuși, zise Momi. E numai bun de fluierat.

Unchiașul cântă, Momi fluieră și toată lumea li se alătură la refren:

*Brambura, harababură,
Noapte rece și negură,
Ceasu-n curând de cinci bate.
Singură pe cărări rătăcești,
Picioarele-s mici, obosești, S-ajungi acasă n-ai parte.*

Domnița Fandosica oftă.

— M-am întristat, zise ea. Ca noi, așa... picioare mici și obosite și nu mai găsim drumul spre casă! -Picioarele-ți sunt obosite fiindcă ai dansat prea mult, zise Fandosel și goli paharul cu vin.

— Cum să nu găsim drumul spre casă? strigă Momi. Nu mai fi tristă! O s-ajungem acasă și mama ne așteaptă cu cina și o să zică „uite că v-ați descurcat”, iar noi o să spunem „dacă ai ști prin ce-am trecut!”

— Iar eu o să primesc o brățară cu perle să mi-o pun pe picior, șopti Domnița Fandosica.

Și dintr-o altă perlă facem un ac de cravată pentru tine.

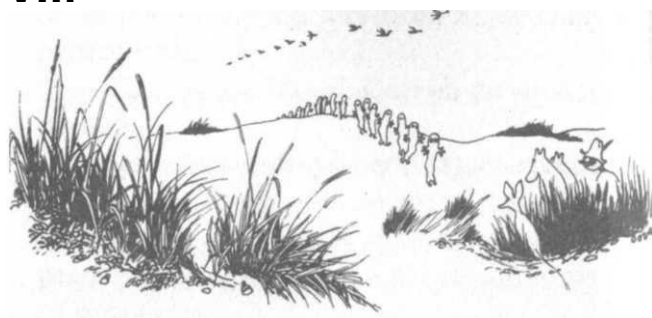
— Bine, spuse Momi. Deși eu nu prea port cravată.

— Iar eu o să-i pun o perlă la gât secretului meu, spuse Smiorc. Am un secret, care începe cu P și se termină cu A și care mă însoțește peste tot. Cu siguranță îi e dor de mine, acum că sunt plecat...

— Se termină cumva în „sică”? întrebă Fandosel.

— Nu spun nimic! țipă Smiorc. Și n-ai voie nici să ghicești!

Unchiaşul Puftabac cânta acum fără încetare, baladă după baladă, cântecele liniştite de seară şi marşuri. Rând pe rând, toate făpturile începură să plece către culcuşurile lor. Duhurile copacilor se făcură nevăzute, iar Domniţa Fandosica adormi cu oglinda în lăbuţă. Într-un târziu, unchiaşul se opri din cântat şi pajiştea se cufundă în tăcere. Licuricii se stinseră şi ei şi, încet-încet, se luminează de ziuă.

VII.

În ziua de cinci august, nu se mai auzea niciun trîl de pasăre. Soarele lucea așa de slab, abia dacă se mai zărea. Însă deasupra pădurii se ivise cometa, mare cât o roată de căruță și înconjurată de un inel de foc.

Unchiașul Puftabac nu mai avea chef să cante. Mergea înainte de unul singur și se gândea. Ceilalți erau și ei tăcuți. Numai Smiorc scâncea din când în când, văitându-se că-l doare capul. Era îngrozitor de cald.

Pădurea se termină, iar înaintea lor se întindea acum un ținut deșertic cu dune lungi de nisip. Mobile moarte de nisip moale și, ici și colo, smocuri de stufăriș. Momi se opri și adulmecă.

— Nu simt mirosul mării, spuse el. Doar ceva care miroase urât...

— Păi suntem în deșert, spuse Smiorc posomorât. Un deșert unde o să ne pierdem urma și o să ne albească oasele. Mă doare capul!

Înaintau anevoios prin nisip, dar merșeră înainte, în sus pe câte o dună, în jos pe alta.

— Ia uitați-vă! Forfoteii au pornit la drum. Undeva departe, pe dune, se zărea un șir lung de forfotei. Se holbau în zare și-și agitau neliniștiți lăbuțele.

— Se duc spre răsărit, spuse Fandosel. Poate-ar trebui să mergem după ei. Știți, ei simt dacă vine vreo primejdie.

— Dar casa noastră e la apus. Acolo sunt mama și tata! spuse Momi și-și continuă drumul spre Valea Mominilor.

— Na, că acum mi s-a făcut și sete! se văicări Smiorc, însă nimeni nu-l băgă în seamă.

Dunele de nisip erau acum mai joase și totul era acoperit cu alge ce luceau roșii în lumina cometei, pietre și cochilii, bucăți de scoarță de mesteacăn, de lemn și plută, tot ce găsești de obicei pe un țărm de mare. Numai marea nu era nicăieri.

Statură o vreme unul lângă celălalt și se uitară lung. Acolo unde ar fi trebuit să fie marea albastră și catifelată, cu pescăruși care se dau huța pe valuri, se căsca doar un hău ce fumega, bolborosea și mirosea greu, rânced. La picioarele lor, țărmul se prăbușea în genunea verde și măloasă.

— Nu mai e marea, spuse Domnița Fandosica cu o voce pierită. De ce nu mai e marea?!

— Nu știu, murmură Momi.

— Bine că nu sunt pește, spuse Smiorc, încercând să pară că nu se sinchisește.

Unchiașul Puftabac se așeză, cu capul în lăbuțe, și începu să strige:

— Marea cea frumoasă! A pierit fără urmă! S-a zis cu mersul cu barca, cu scăldatul, cu știucile uriașe! Adio furtuni grozave și ghețuri străvezii! Luna nu se va mai oglindi niciodată în ape! Plaja nu mai e plajă, nu mai e nimic!

Momi se așeză lângă el și spuse:

— O să vină înapoi. Toate se întorc la locul lor după ce pleacă mai departe cometa. Nu crezi? Dar Puftabac nu răspunse.

— Și cum o să trecem pe partea cealaltă? întrebă Fandosel deodată. Că nu-i vreme s-o ocolim, mai avem doar două zile.

Nimeni nu scoase o vorbă.

— Trebuie să ținem ședință, continuă Fandosel. Mă declar purtător de cuvânt și secretar. Așadar, ce propuneri aveți?

— Să zburăm, spuse Smiorc.

— Să mergem pe jos, șopti Momi.

— Nu fiți caraghioși! zise Fandosel. N-avem vreme de prostii. Propunerile voastre se resping în unanimitate. Propuneți altceva!

— N-ai decât să propui tu! se burzului Momi. Nu e nicio altă cale. N-ai decât să scrii în caietul tău ponosit că o să ne facem chiseliță toți când vine cometa, că nici măcar unchiașul nu mai crede că scăpăm teferi!

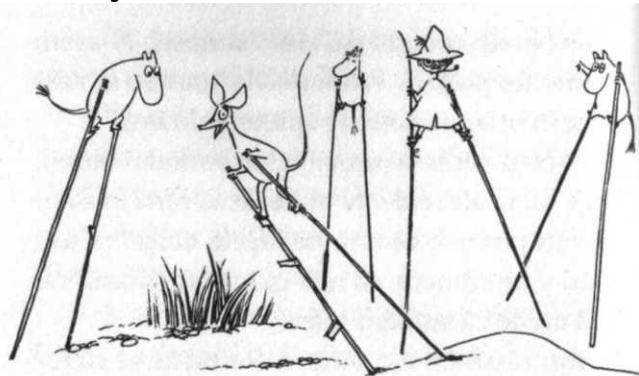
Toți tăcură mâlc. Atunci Puftabac se ridică și spuse:

— Mergem pe picioroange. În felul ăsta sigur ajungem la timp.

— Bineînțeles! strigă Momi. Ce idee nemaipomenită! Picioroange, de bună seamă! Grăbiți-vă! Trebuie să găsim picioroange, să ne salvăm! Mergem acasă!

Porniră care încotro să caute. Dacă e să-ți trebuiască ceva, țărmul mării e un loc numai bun. Momi găsi un parapet rupt în două. Domnița Fandosica făcu rost de o coadă de mătură și o vâslă. Unchiașul

Puftabac se întoarce cu o undiță și un catarg de steag, iar Smiorc găsi un arac și o scară stricată. Fandosel însă se duse în pădure și-și luă două trunchiuri de brad tânăr, care aveau exact aceeași lungime. Apoi se adunară cu toții să învețe să meargă pe picioaroange. Unchiașul Puftabac făcu câțiva pași înainte și înapoi să le arate celorlalți cum se face.

— Pasul mare! strigă el. Luați-o încet. Nu vă gândiți! Încercați să simțiți mișcarea! Nu vă uitați în jos, că vă pierdeți echilibrul!

— Mă ia amețeala! îmi vine să vomit! țipă Smiorc.

— Auzi, Smiorc, spuse Puftabac. Se poate să fie *comori scufundate* pe fundul mării. Lui Smiorc îi trecu amețeala cât ai zice pește.

— Ia uitați-vă la mine! strigă Domnița Fandosica. Uite că pot! Uite că pot! Nu gândesc, doar simt!

— Asta știam de mult, mormăi fratele domnișoarei.

După vreun ceas, Puftabac zise:

— Cred că vă descurcați. E timpul să pornim mai departe.

— Nu, încă nuu! Trebuie să mai exerseze puțin, se rugă Smiorc și aruncă o privire furișă către ceea ce, odată, fusese adâncul mării.

— N-avem timp, spuse unchiașul. Nu uitați să vă feriți de gropi și mâl. După mine!

Unul după altul, cu picioaroangele la subsuoară, coborâră în prăpastie, în lumina apusului roșu.

Alunecau și se împiedicau în alge și abia dacă-și vedeau nasurile unul altuia de atâta pâclă.

— Sper că n-ați uitat că voi sunteți de vină dacă se întâmplă ceva, da? zise Smiorc.

— Nu, nu, fii pe pace, zise Momi. N-am uitat.

Înainte lor se întindea fundul mării moarte. Era o priveliște de-a dreptul de plâns. Coroanele frumoase ale algelor ce odinioară se legăneau în apele străvezii erau acum culcate la pământ și înnegrite, iar peștii se îngheșuiau în puținele băltoace rămase. Mirosea atât de urât! Meduze și peștișori zăceau pretutindeni și se zbăteau, încercând să respire. Domnița Fandosica alergă încolo și înapoi să-i salveze.

— Așa, spuse ea, punându-i în câte un ochi de apă. Acum o să fie bine.

— Îmi pare nespus de rău, zise Momi, dar nu cred că avem timp să-i salvăm pe toți.

— Măcar câțiva, zise Domnița Fandosica și, oftând, se sui înapoi pe picioroange și porni după ceilalți.

De acolo, prin pâcla fierbinte a hăului, cometa se vedea mult mai mare și parcă licărea și clipea ca un ochi. Coborau tot mai jos spre fundul mării, ca un șir de insecte cu picioare lungi și subțiri. Ici și colo se înălțau munți uriași și întunecați - vârfurile lor fuseseră cândva mici insule și arhipelaguri unde ancoraseră nenumărate vapoare cu călători și unde atâtea făpturi mitite se scăldaseră vesele.

— N-o să mai am niciodată curaj să mă scufund în ape adânci, spuse Smiorc. Mă trec fiori numai la gândul că toate astea se ascundeau sub burta mea când înotam!

Se uită într-o groapă în care încă mai era puțină apă și colcăiau nevăzute o mulțime de vietăți. -Dar e frumos! Însăimântător și frumos, spuse unchiașul Puftabac. Și când mă gândesc că nimeni n-a mai ajuns aici vreodată...

— Uite-o! țipă Smiorc deodată. Comoara! Ai zis doar că sunt comori ascunse pe-aici!

Dădu drumul picioroangelor și începu să zgâlțâie cufărul să-l scoată din nisip.

— Ajutor! țipă el. E încuiat... S-a înțepenit.

— N-avem cum să-l luăm cu noi, e prea mare, spuse Fandosel. Dragă Smiorc, grăbește-te, te rog! O să găsești alte lucruri mai frumoase pe drum.

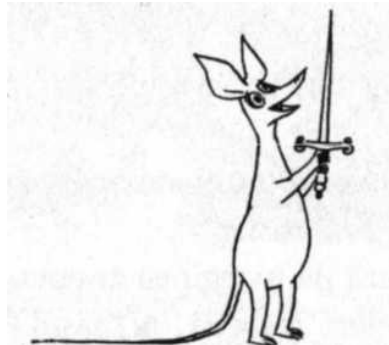
Micuțul Smiorc porni mai departe, bosumflat și dezamăgit. Stâncile erau parcă mai înalte și mai sălbatice și peste tot erau crăpături în care li se înțepeneau picioroangele întruna, înaintau greu și, din când în când, cădeau în nas, ba unul, ba altul. Mergeau înaintea însă, fără să mai scoată o vorbă. Deodată dădură peste o corabie naufragiată. Biata epavă arăta de ți-era mai mare mila. Catargul era rupt, iar pereții striviți, plini de scoici și iarbă-de-mare. Pânzele și parâmele fuseseră luate de ape. Doar capul de la proră era încă la locul lui și parcă se uita ținută la ei și zâmbea trist.

— Crezi că au reușit să se salveze? întrebă Domnița Fandosica.

— Bineînțeles! îi răspunse Momi. Aveau bărci de salvare, cu siguranță... Hai să mergem. E mult prea trist totul.

— Stai un pic! Văd ceva strălucitor, ceva de aur! strigă Smiorc.

Sări de pe picioroange, se strecură sub sfărâăturile corăbiei și începu să scormonească printre alge. -Un pumnal! țipă el. Și chiar e de aur, incrustat cu diamante!

Domnița Fandosica se întinse să vadă mai bine și își pierdu echilibrul. Se clătină înaintea și înapoi pe picioroange, scoase un țipăt ascuțit și deodată se prăbuși în burta corăbiei scufundate. Momi se repezi să o salveze. Se cațără pe lanțul ruginit al ancorei și era gata-gata să cadă pe covorul alunecos de alge de pe punte. Încercă să deslușească ceva în bezna din cala corăbiei.

— Unde ești? strigă el.

— Aici! chițăi Domnița Fandosica.

— Te-ai lovit? întrebă mominul.

— Nu, dar mi-e frică! răspunse ea.

Momi sări în cală. Apa îi ajungea până la brâu și în jur mirosea urât, a putregai și alte cele.

— Smiorc și nestematele alea ale lui... zise el.

— Ba eu îl înțeleg, spuse Domnița Fandosica. Și mie îmi plac nestematele, și aurul, și perlele, și diamantele! Poate găsim câteva aici, jos! Nu vrei să...?

— E prea întuneric, spuse Momi. Și poate fi primejdios.

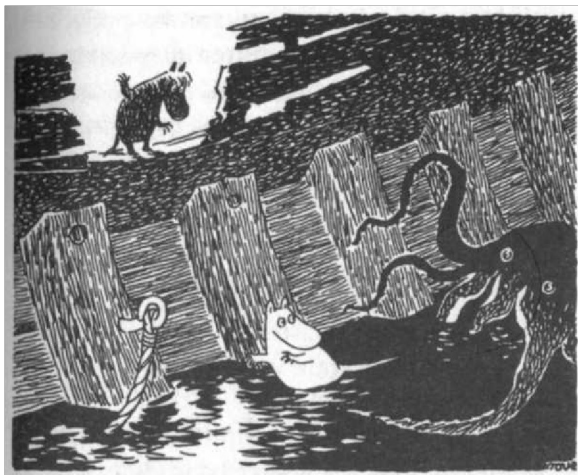
— Așa e, spuse domnișoara ascultătoare. Scoate-mă de-aici, te rog!

Momi o ridică pe marginea chepengului.

— Sunteți teferi? întrebă unchiașul Puftabac.

— M-a salvat din nou! răspunse Domnița Fandosica veselă.

Își scoase oglinda să vadă dacă nu cumva se spărsese. Dar, slavă cerului, era întreagă, iar trandafirul de pe spate încă avea toate rubinele. Se uită în oglindă și-și văzu bretonul ud, văzu chepengul negru ce închidea cala corăbiei, văzu urechile lui Momi acolo, jos, și, încă și mai jos, în întuneric, mai văzu ceva care se mișca. Ceva care se apropia încet, încet de Momi. –Păzeaaa! țipă ea. E ceva în spatele tău!

Momi se întoarse repede. O caracatiță uriașă! Cel mai primejdios dintre monștrii mării ieși încet din întuneric și se târî spre momin. Momi încercă să se cațăre pe parapetele corăbiei, dar erau prea alunecoase și, oricât încercă, alunecă înapoi în cala plină de apă. Domnița Fandosica țipa de acolo, de pe chepeng, cu oglinda în lăbuță.

Caracatița se apropie, dar deodată se opri și clipi. Oglinda prinsese în sticla ei strălucirea orbitoare a cometei și îi aruncase pocitaniei o rază drept în ochi. Caracatița se sperie. Trăise toată viața în străfundurile întunecoase ale mării, dar nimic nu mai era cum fusese odată, întunericul se risipise, marea dispăruse, iar acum pățise ceva și mai înspăimântător – să te trezești, deodată, cu o lumină roșie, îngrozitoare, drept în ochi! Oftă, își acoperi capul cu tentaculele ei lungi și se băgă în cel mai ascuns cotlon al epavei.

— Domnișoară, mi-ai salvat viața! spuse Momi. Și încă în ce mod isteț!

— Din greșeală, spuse ea. Dar aș vrea să pot să te salvez din brațele unei caracatițe în fiecare zi! –Ei, nici chiar așa, zise Momi. Asta ar fi poate puțin cam mult... Haide! Nu mai vreau să stau aici nici măcar o clipă!

Umblară toată ziua prin pustiul mării, mergând în jos, tot mai adânc. Aici erau scoici uriașe, ce nu semănau deloc cu cele pe care le găseau pe plajă. Erau ca niște sfârleze cu țepi, în culori frumoase și vii.

— Aș putea să locuiesc într-una din astea, spuse Domnița Fandosica. Ia ascultați cum susură! Oare cine șoptește acolo?

— E marea, spuse Puftabac. Cochilia păstrează amintirea mării.

Îi veni cheful să cânte. Își scoase muzicuța, dar aburii din căldarea mării alungaseră toate notele.

— Asta nu-i a bună! spuse Puftabac îngrijorat.

— O repară tata când ajungem acasă, spuse Momi. Când se apucă, tata poate să repare orice.

— Am ajuns în străfundurile mării, spuse unchiașul Puftabac. Pășiti cu grijă...

Aici nu mai creștea iarbă-de-mare. Fundul mării se căsca pieziș înaintea lor, acoperit cu un mâl cenușiu. Totul era atât de măreț și tăcut. Și, deodată, se sfârși și fundul mării, într-o genune de umbre și neguri. Nimeni nu cutează să se apropie de margine să se uite. Ocoliră tăcuți prăpastia. Numai Domnița Fandosica întoarse capul de câteva ori și oftă, căci acolo, pe marginea prăpastiei, văzuse cea mai frumoasă și cea mai mare scoică pe care și-o putea închipui.

Era atât de albă și strălucea în lumina apusului, iar în ea cânta marea.

— Uită de ea, spuse Momi. Aici e primejdios. Acolo jos, în mâl, trăiesc monștri pe care nu i-a văzut nimeni niciodată...

Se lăsase seara. Se țineau aproape unul de celălalt și ascultau tăcerea copleșitoare. În jur, adâncul mării moarte era ud, moale și

mut. Le era dor de toate zgomotele prietenoase pe care sus, pe uscat, le aducea înserarea – frunzele care foșneau în vântul nopții, un tril de pasăre, pași care se grăbesc spre casă. Nu puteau să aprindă focul și le era teamă să adoarmă printre atâtea primejdii necunoscute ce stăteau la pândă acolo, pe fundul mării. În cele din urmă, se cățără pe o stâncă înaltă, unde se simțiră ceva mai adăpostiți, apoi mâncară ce mai rămăsese din pesmeții fandoseilor.

Momi stătu de pază primul și se hotărî să stea și în locul Domniței Fandosica. În timp ce toți ceilalți se cuibăriră unul lângă celălalt, mominul se așeză și se uită la pustiul mării moarte. Era luminat de razele roșii ale cometei, însă toate umbrele erau negre și catifelate. Privind așa ținutul mohorât, se gândi cât de înfricoșat trebuie să fi fost Pământul când a văzut mingea asta de foc venind spre el. Și înțelese deodată cât de îngrozitor de mult iubea totul, pădurea și marea, ploaia și vântul, strălucirea soarelui, iarba și mușchiul verde și i se părea de neînchipuit să trăiască fără toate astea.

Pe urmă însă, își zise în sinea lui: „Ei, mama știe sigur cum să le salveze pe toate”.

VIII.

Smiorc se trezi și spuse:

— Măine ajunge...

Se uitară cu toții la cometă (chiar și Domnița Fandosica, însă așa... pe sub breton). Se făcuse înspăimântător de mare și avea o coroană de flăcări tremurânde. Negurile se ridicaseră de pe fundul mării și acum puteau vedea până departe în zare.

— Bună dimineața! zise unchiașul Puftabac și-și îndesă pălăria pe cap. Să mergem!

Pe la ora micului dejun întâlnește un ghindoc care venea pe bicicletă. Își căra puiul în spate, într-o sacoșă, pe portbagaj avea o valiză și o droaie de bocceluțe, iar pe ghidon se bălăngăneau o grămadă de pachete. *Ghindocul* era roșu ca racul la față. Se holbă la ei, dar trecu mai departe fără să-i salute.

— Hei! strigă Momi. Nu mă recunoști? Te muți?

Ghindocul se dădu jos de pe bicicletă și spuse grăbit:

— Toată lumea pleacă din Valea Mominilor. Ce, crezi că o să stăm să-șteptăm cometa?!

— Cine v-a zis că o să lovească Valea Mominilor? Întrebă Fandosel.

— Domnul Bizam, răspunse *ghindocul*.

— Bine, dar mama și tata? strigă Momi. Au rămas acasă, nu? Doar mă așteaptă!

— Da, da, zise *ghindocul*, pierzându-și răbdarea. Stau pe verandă. Dar asta nu mă privește pe mine! Voiam să spun doar că oricum n-ajungi...

Și *ghindocul* pedala de zor mai departe, cu părul sculat în cap. Rămaseră locului o vreme, uitându-se după el.

— Și valiză, și boccele, și pachete fel de fel, zise unchiașul Puftabac. Să care atâtea pe căldura asta... Hai să mergem!

Puțin mai încolo, întâlnește câteva sute de forfotei ce mergeau spre est. Pe întreg fundul mării secrete mișunau făpturi ce fugeau din calea cometei. Pitici și alte creaturi mitite, șoricei și popândăi, *trol*i de mușchi și viețuitoare ale pădurii, toată suflarea părăsise Valea Mominilor. Cei mai mulți mergeau la pas, unii, mai spăimoși, fugeau mâncând pământul. Familiile mai mari își făcuseră rost de roabe, ba

unele chiar și de cărucior. Mulți își luaseră cu ei toată casa. Aruncau cu toții priviri înfricoșate spre cer și nimeni n-avea timp să zică mai mult decât „bună ziua”.

— Ce ciudat, spuse Momi întristat. Îi cunosc pe mulți dintre ei și nu ne-am văzut de atâta amar de vreme. Și, pe deasupra, acum chiar că am avea multe de vorbit!

— Le e teamă, spuse unchiașul Puftabac.

— Ei, zise Momi, acasă nu e nicio primejdie.

— Sau poate suntem noi nemaipomenit de curajoși! strigă Smiorc și își scutură pumnalul, făcând nestematele să clincăne.

— Nu cred că suntem noi așa de curajoși, zise Momi gânditor. Numai că ne-am obișnuit cu cometa asta. Aproape că ne cunoaștem. Noi am fost primii care am aflat de cometă și am apucat s-o vedem cum crește. Cred că e tare singură acolo sus...

— Da, zise unchiașul. Îți dai seama ce singur trebuie să te simți când tuturor le e frică de tine? Domnița Fandosica își strecură lăbuța într-a lui Momi.

— Una peste alta, spuse ea, atâta vreme cât ție nu ți-e frică, promit să nu-mi fie nici mie.

În sfârșit ajunseră pe țărmul celălalt. Săriră de pe picioroange și se rostogoliră în nisip, alergară prin pădure, scoaseră chiote de bucurie și se îmbrățișară.

— Aproape c-am ajuns! strigă Momi. Grăbiți-vă! Grăbiți-vă! Mama și tata ne așteaptă pe verandă.

Însă drumul spre casă era mult mai lung decât credeau ei.

În adâncul pădurii, întâlnește un emul ce stătea cu un album cu timbre în brațe și boscorodea de unul singur.

— Hărmălaie și grabă, zise Emulul. Hărmălaie și țipete și nimeni nu mă lămurește ce se întâmplă!

— Bună ziua! Îl salută Momi. Ești rudă cu emulul căruia îi plac fluturii de noapte?

— Mi-e văr din partea lui tata, răspunse Emulul, ascunzându-și cu greu neplăcerea. Un mare căpos! Nu-l mai consider rudă, nici nu vreau să mai aud de el.

— Dar de ce? întrebă Smiorc.

— Un îngust la minte! Nu știe altceva decât insecte, insecte și iar insecte. Din partea lui n-are decât să-i crape pământul sub picioare, că totuna îi e.

— Păi tocmai asta urmează să se întâmple, îi spuse Fandosel. Mai exact, mâine la ora 8.42.

— Poftim? zise Emulul. Adică o să fie o hărmălaie îngrozitoare! Mi-am aranjat timbrele toată săptămâna, mi-am sortat mărcile și, pe urmă, să vezi și să nu crezi! Vine unul, îmi ia masa și fuge, altul îmi trage scaunul de sub fund și o întinde. Și pe urmă îmi încuie casa și mă lasă pe dinafară! Și uite-așa mă trezesc în drum, cu timbrele toate grămadă și nimeni nu mă lămurește despre ce e vorba!

— Dragă Emulule, spuse unchiașul Puftabac vorbind rar și apăsător. Este vorba despre o cometă care va intra în coliziune cu Pământul mâine-dimineață.

— Coliziune... repetă Emulul. Asta are ceva de-a face cu a colecționa timbre?

— Nu, n-are nimic de-a face, răspunse unchiașul Puftabac. Are de-a face cu o stea nebună cu coadă. Și, când o să ajungă steaua asta pe Pământ, praful se alege de colecția ta de timbre!

— Ferească-mă cerurile de așa ceva! spuse Emulul și-și strânse poalele rochiei (emulii poartă rochii, nu se știe de ce – poate pentru că nu le-a dat niciodată prin cap să încerce pantaloni). Și eu unde să mă duc? continuă el.

— Poți să vii cu noi, spuse Domnița Fandosica, să te ascunzi cu tot cu timbrele tale în frumoasa noastră grotă.

— Frumoasa *mea* grotă, spuse Smiorc.

Și uite-așa ajunse Emulul să-i însoțească în călătoria către Valea Mominilor. Nu era ușor să te înțelegi cu el, dar ce puteau să facă? O dată fură nevoiți să meargă înapoi câțiva kilometri buni, să caute un timbru rar pe care-l pierduse și altă dată se luă la ceartă cu Fandosel dintr-o pricină pe care nu o mai știau nici unul, nici celălalt (ei zic că nu era decât o discuție, însă suna a ciondăneală).

Smiorc mergea de unul singur și era neobișnuit de tăcut. Se gândea la pisicuță. Oare își adusese aminte mama lui Momi să pună farfurioara cu lapte? Dacă pisicuța nu pricepea că de Smiorc trebuie să-i placă și se trezea că o place pe Momimama în loc? Oare o să vină

să-și frece blănița de picioarele lui sau o să treacă pe lângă el cu coada în vânt, fără să-l bage în seamă? Cu pisicile astea nu se știe niciodată. Mai bine doar să dai de înțeles că ai acasă pe cineva care ține foarte mult la tine. Smiorc era foarte mândru că nu scosese o vorbuliță despre pisică în tot timpul ăsta.

— I-auziți! zise unchiașul Puftabac deodată. S-a pornit vântul...

Se opriră și ascutară. De undeva, din adâncul pădurii, venea un vâjâit care se prefăcu repede într-un vuiet strașnic. Însă copacii nu se clintiră.

— Acolo! țipă Fandosel.

Peste copaci, venea plutind un nor care se tot lăsa și se ridica și întunecase cerul roșu. Și, deodată, norul coborî în pădure. Erau lăcuste, milioane de lăcuste mari și verzi care se apucară de îndată să mănânce pădurea. Molfăiau și crăntăneau, jupuiau copac după copac, smulgeau, rupeau, fojgăiau și țopăiau. Domnița Fandosica se sui pe o piatră și începu să țipe.

— Haide, te rog, nu sunt decât niște lăcuste, spuse Fandosel. Doar ai mai văzut una, acolo la bal, una care cânta la vioară...

— Dar astea sunt un *stol*! țipă domnița. Cum să umble în stol? Nu se poate!

— Credeți că mănâncă și timbre? întrebă Emulul, ținându-și strâns clasorul cu timbre.

— Pădurea cea frumoasă! strigă Momi. În ce hal a ajuns!

Toți copacii erau chei de frunze și jupuiți de scoarță, iar pe jos nu mai era fir de iarbă. Nu mai rămăsese decât floarea de după urechea Domniței Fandosica. Norul uriaș de lăcuste lacome se ridică și o luă spre apus. Pădurea se cufundă din nou în liniște. Fandosel se așeză și începu să scrie în caiet. -Știați că orice cometă aduce cu ea catastrofe?

— Cum ar fi? întrebă Smiorc.

— Stoluri de lăcuste, ciume, cutremure, începu Fandosel. Potopuri, cicloane și altele asemenea.

— Cu alte cuvinte, hărmălaie! bombăni Emulul. S-a zis cu traiul tihnit...

Porniră mai departe prin pădurea pustiiată. „Numai de n-ar mânca și grădina, se gândi Momi. Ce s-ar mai mâhni mama. Și nici ogorul cu tutun al lui tata...” -Dragă unchiașule, cântă-ne ceva. Unul trist.

— Mi s-a stricat muzicuța, spuse Puftabac. Nu mai scoate decât câteva sunete.

— N-are nimic, cântă cu alea care au rămas, se rugă mominul. Și atunci unchiașul cântă „Brambura harababură”:

Bram -- hara --

Noap -- -- neg -- -- -- -- bate.

Singură -

Picioarele-s mici -- -- -- n-ai parte.

— Asta a sunat de-a dreptul îngrozitor! spuse Emulul.

Porniră mai departe, cu picioare mici și obosite. Spre seară se porni vântul. Mai întâi un vânt tare care prinse repede puteri, mai-mai să-i ia pe sus. Apoi, cât ai clipi, se prefăcu în furtună de-a dreptul.

Vijelia îi prinse într-o mlaștină.

— Catastrofa numărul doi! strigă Fandosel fluturând caietul. Vine ciclonul!

Atâta mai apucă să zică și caietul fu luat de vânt și, cu el, duse fură toate instrucțiunile despre ce trebuie făcut în caz de cometă.

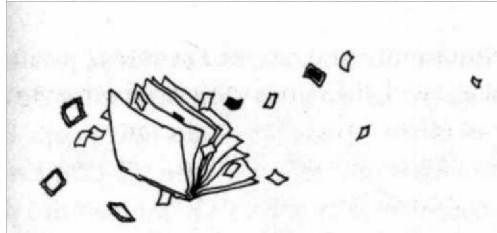
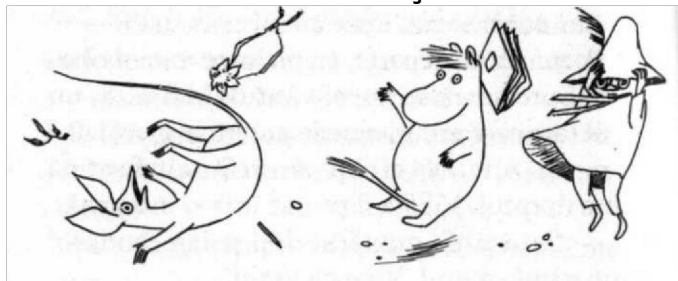
— Vântul ne duce spre casă! țipă Momi. Slavă cerului că bate încotro trebuie!

Uraganul îi purtă vâjâind peste mlaștină. Încercă să-i smulgă pălăria unchiașului, îl trânti pe Smiorc

în fund, iar mominului îi fură medalia și o aruncă în înaltul cerului.

— Mi-e frică! țipă Domnița Fandosica. Momi, ține-mă de lăbuță...

Momi o apucă strâns de lăbuță. „De-aș avea un balon mare, se gândi el, am putea să zburăm spre casă... drept la mama și la tata...” Și, deodată, Emulul urlă, mai ceva decât o sirenă de ceață. Furtuna îi luase pe sus clasorul cu toate timbrele, mărcile și colitele lui. Albumul flutură din coperte ca o pasăre, apoi se făcu mic, tot mai mic... Emulul fugi după el, cu poalele rochiei fâlfâind, ca un zmeu de hârtie uriaș. În cele din urmă, se împletici și se poticni într-un tufiș. Acolo, își trase rochia peste ochi și lăsă orice speranță să piară. După un timp, simți cum cineva îl ia de braț.

— Nu te pune cu mine, gemu Emulul. Sunt un emul care și-a pierdut colecția de timbre!

— Știu, zise Momi. Îmi pare nespus de rău. Din păcate, trebuie să ne dai voie să împrumutăm rochia ta. O să facem un balon din ea. Trebuie s-ajungem acasă. Vine cometa! Așa că fii bun și scoate-ți rochia... -Am zis să nu te pui cu mine! țipă Emulul, scos din sărite. Și să nu mai aud de comete! Urăsc cometele! Furtuna era acum strașnică. În zare se vedea venind un nor negru și răsucit ca o spirală. Mai aproape...

și mai aproape...

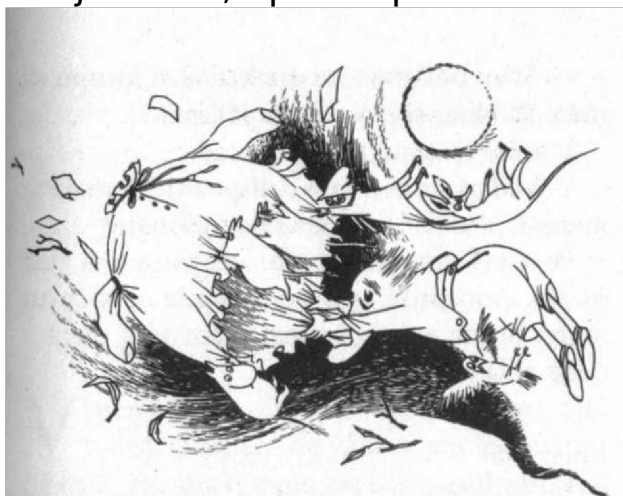
— Scoate-ți odată rochia! țipă unchiașul Puftabac.

Nimeni nu auzi ce zise Emulul și, poate mai bine că nu, căci a spus ceva îngrozitor de urât. Cât ai clipi îi traseră rochia peste cap. Era o rochie foarte mare, cu volane, pe care Emulul o moștenise de la o mătușă. Nu trebuiră decât să o lege la gât, apoi să înnoade mânecile și făcură o frumusețe de balon din ea. Norul cel negru îi ajunse din urmă, era atât de aproape!

— Ține-te bine, să nu-ți dai drumul! strigă unchiașul. Zburăm după timbrele tale!

Se prinseră cu toții strâns de volanele rochiei Emulului, iar furtuna o umflă și o ridică. Norul cel negru venea după ei, tunând și urlând. Pământul le fugi de sub lăbuțe și se făcu întuneric beznă. Și zburară mult în noapte, tot spre apus.

Chiar înainte de miezul nopții, ciclonul își pierdu avântul și se domoli. Balonul se lăsă încetișor într-o pădure și rămase agățat într-un copac. Nimeni nu scoase o vorbă vreme îndelungată, ci statură așa, ghemuiți printre crengi, uitându-se în întunericul roșu al pădurii și ascultând cum se îndepărtează ciclonul. În cele din urmă nu se mai auzi decât un vâjâit slab, apoi se potoli de-a binelea.

Atunci unchiașul Puftabac întrebă:

— Mai sunteți aici?

— Aici sunt, răspunse cea mai mică umbră. Deși... greu de zis dacă chiar eu sunt sau vreun gunoi amărât adus de furtună. Am zis doar că, dacă se întâmplă ceva, voi sunteți de vină!

— Tu ești, n-avea grijă, zise emulul enervat. De tine nu scap eu așa ușor. Acuma, eu mă întreb de mi-ați putea da rochia înapoi?

— Poftim și mulțumim că ne-ai împrumutat-o! spuse Fandosel.

— Unde e Domnița Fandosica? strigă Momi.

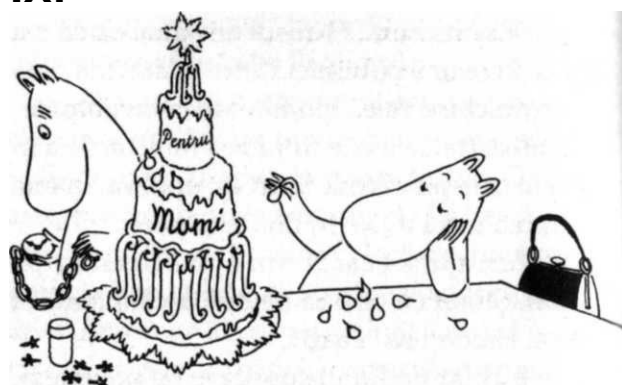
— Aici sunt, se auzi o voce în întuneric. Și am reușit să-mi salvez și oglinjoara.

— Și eu pălăria! zise unchiașul și începu să râdă. Ba chiar și *pana* de la pălărie! Emulul își trase rochia pe cap.

— Văd că sunteți într-o dispoziție nemaipomenită, zise el. Urăsc volanele șifonate!

Pe urmă, nimeni nu mai avu putere să zică nimic. Adormiră sus, pe crengile copacului mare. Și, de atâta oboseală, dormiră până a doua zi la prânz.

IX.

Vineri, șapte august, nu mai bătea nici măcar o adiere de vânt și era înăbușitor de cald. Nu știa nimeni cât era ceasul, simțeau doar că era foarte târziu.

Cometa era acum uriașă și era limpede că se îndreaptă către Valea Mominilor. Flăcări albe, orbitoare încununau steaua.

Momi fu primul care se dădu jos din copac. Se uită atent în jur, adulmecă și, deodată, strigă: – Aici e verdeață! Sunt frunze și flori! Pădurea arăta așa cum trebuie să arate o pădure, nu mâncată de cine știe ce lighioane. Și arăta ca și cum... ar fi fost aproape de casă. Într-o zi ca aceasta, toate vietățile, până la cea mai mică furnică, se ascuseseră cât de bine putuseră, în adâncul pământului. Păsările stăteau nemișcate pe crengi și așteptau.

— Dragă surioară, azi nu-ți pui nicio floare după ureche? întrebă Fandosel.

— Drăguț din partea ta să-mi amintești, îi răspunse ea. Dar azi n-am chef. Mi-e frică!

Smiorc se gândea la pisicuța lui. Oare îl așteaptă pe treptele verandei? O să zică oare ceva sau doar o să toarcă? Dacă era prea mică atunci când a plecat și nu-și mai aduce aminte de el! Era din ce în ce mai neliniștit și mai îngrijorat și, în cele din urmă, începu să se smiorcăie încet, așa, ca pentru urechile lui doar.

— O să fie bine, o să vezi, zise unchiașul Puftabac. Dar încearcă să mergi puțin mai repede. Acum chiar că e grabă mare...

— Grabă, sigur! izbucni Emulul. Toată lumea se grăbește. Toți fac hărmălaie. Nu mai e pic de liniște pe Pământ!

Se uita peste tot după clasorul lui cu un aer deznădăjduit. Era îngrozitor de cald, nu mai aveau nici ce mânca, nici ce bea, mergeau doar înainte fără oprire.

„Ce ciudat poți să te simți când ți-e dor de ceva, se gândi Momi. Pot să jur că miroase a chifle proaspăt scoase din cuptor.” Oftă și merse mai departe, însă după o clipă se opri, ridică botul și adulmecă. Și odată o luă la fugă.

Copacii se răriseră. Mirosul de pâine caldă era din ce în ce mai puternic. Dintr-odată, înaintea lui se deschise Valea Mominilor, cu momicasele ei albastre, la fel de tihnită și molcomă ca în ziua în care pleaseră. Și acolo, undeva, mama lui făcea turtă dulce în liniște și pace.

— Am ajuns acasă! Am ajuns acasă! țipă Momi. Știam eu că o să ne descurcăm până la urmă. Haideți să vedeți!

— E chiar podul despre care ne povesteai, spuse Domnița Fandosica. Iar acela e, de bună seamă, copacul numai bun de cățarat. Ce casă frumoasă și ce verandă drăguță!

Smiorc se uită la treptele verandei. Dar nu-l aștepta nicio pisicuță acolo.

Mama mominului stătea în bucătărie și decora cu frișca roz un tort de eclere etajat. De jur-împrejurul tortului scrisese frumos, cu litere din ciocolată: „Pentru Momi”, iar în vârf așezase o stea din vată de zahăr. Fluiera încetișor și se uita din când în când pe fereastră. Momitata se plimba îngrijorat dintr-o cameră în cealaltă și nu-și găsea rostul.

— De ce nu vin? întrebă el. În curând se face unu și jumătate.

— O să vină, negreșit, spuse mama. Nu te îngrijora. Ridică puțin tortul, să pun hârtie dedesubt. Smiorc o să vrea cu siguranță să lingă platoul, tare îi mai place... Tata oftă și ridică tortul.

— Nu trebuia să-i lăsăm să plece, zise el. Dar de unde puteam să știm... Chiar atunci intră Domnul Bizam și se așeză pe coșul cu surcele.

— Ei, ce se aude cu cometa? întrebă mama.

— Vine, vine, cât de repede poate. V-ați găsit când să faceți prăjituri, n-am ce zice, spuse Domnul Bizam arțăgos.

— Vreți o bucată de turtă dulce? întrebă Momimama.

— Mmm... nu... hai, poate una, dacă tot stăm și așteptăm, zise el.

După ce înfulecă trei bucăți de turtă dulce, adăugă:

— Îmi pare că fiul dumitale tocmai a trecut podul în goană și într-o companie foarte pestriță, ca să zic așa.

— Momi? strigă mama și scăpă lingura în găleata cu resturi. Și abia acum zici! mai spuse ea și o luă la goană în sus, pe coasta dealului, iar Momitata fugi după ea.

Momi era! Și Smiorc în urma lui... Și mulți alții pe care mama și tata nu-i văzuseră niciodată. —Ce v-am mai așteptat! strigă mama. Haideți, să vă îmbrățișez! Ce slăbănogi și murdari sunteți! Vai, ce bucurie... Nu-mi vine să cred!

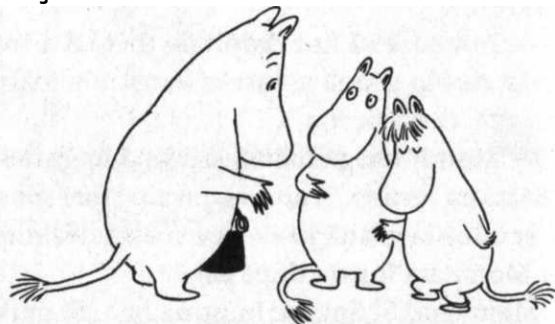
— Mamaaa! Tataaa! țipă Momi. M-am luptat! M-am bătut cu o tufă otrăvitoare și am învins-o. Hârști, hârști și gata, i-am tăiat brațele, doar un ciot a rămas din ea!

— Cât curaj! zise mama. Și dânsa cine este?

— Domnița Fandosica, răspunse Momi. Pe ea am salvat-o din ghearele tufei. El e Fandosel, iar el e unchiașul Puftabac, prietenul meu cel mai bun. Și acolo e Emulul care colecționează timbre.

Toată lumea dădu lăbuța cu toată lumea.

— Ce interesant! spuse Momitata. O îndeletnicire admirabilă, colecționatul de timbre!

— Nu e nicio îndeletnicire, e profesia mea, i-o reteză Emulul morocănos, căci dormise prost.

— Ahaa, spuse Momitata. Atunci poate v-ar face plăcere să vă uitați la un clasor cu timbre pe care l-a adus aici furtuna ieri.

— Poftim?! țipă Emulul.

— Da, chiar așa. Pusesem coca pe fereastră să dospească și azi-dimineață am găsit-o plină de niște etichete mici, lipicioase și urâte.

— Etichete... repetă Emulul și se albi la față. Și le mai aveți? Unde sunt? în numele tuturor emulilor și neemulilor din lume, sper că nu le-ați aruncat!

— Sunt toate acolo, puse la uscat, spuse mama arătându-i frânghia de rufe agățată între tufele de liliac.

La vederea clasorului roșu, Emulul scoase un strigăt de bucurie și se repezi spre timbrele lui dragi, împiedicându-se în volanele rupte ale rochiei.

— Unii nu mai pot de bucurie... zise Smiorc ursuz.

Nu-l întâmpinase nicio pisicuță. Arătă cu reproș spre farfurioara cu lapte de pe treptele verandei.

— Pare că s-a acrit, zise el.

— Pe căldura asta, zise mama, nimic nu ține. Și apoi, vine atât de rar să bea lapte... Dragi copii, să luăm micul dejun mai bine! Haideți să-l salutați pe Domnul Bizam.

Însă Smiorc rămase în grădină. Se târî pe sub tufișuri, chemându-și pisicuța. Se uită în magazia cu lemne. Căută peste tot și strigă după ea, dar pisicuța nu era nicăieri. Se întoarse atunci pe verandă, unde ceilalți începuseră deja să mănânce și vorbeau despre cometă.

— Domnul Bizam a zis că o să se prăbușească diseară, în grădina dinspre bucătărie, spuse Momimama. Taman acum, când în sfârșit vântul suflase praful ăla cenușiu și urât de pe legume... Asta e... Așa că nici nu m-am mai deranjat să smulg buruienile. Ce lucru de mirare că Universul chiar e negru! Tu ai descoperit, nu-i așa?

— Bineînțeles că eu, spuse Smiorc și se simți un pic mai bine. Eu am lămurit toată situația. Și, dacă vreți, puteți să vă adăpostiți la mine în grotă când vine cometa!

— Stai puțin, țipă Fandosel. Chestiunea aceasta cere o ședință. O ședință mare! Nu poți să iei decizii așa, dintr-odată.

— Și de ce nu, mă rog? Întrebă Domnița Fandosica. Nu e *posibil* să iei decizii încetul cu încetul. Ne mutăm în grotă și luăm cu noi ce avem mai scump pe lume!

— Apropo, mi-a văzut cineva pumnalul? țipă Smiorc.

— N-am putea să luăm cina de sărbătorire în grotă? strigă Momi. Facem o excursie până acolo!

Începură cu toții să vorbească unii peste ceilalți, să dea din lăbuțe, iar Smiorc răsturnă paharul cu lapte pe fața de masă. Domnul Bizam se ridică și spuse:

— Sunteți din ce în ce mai nesuferiți. Toată pălăvrăgeala asta e de prisos, oricum chiseliță o să vă faceți cu toții. Mă duc să mă întind în hamac și să *cuget*. Și, în caz că nu mai apucăm să ne vedem, adio!

Și, zicând acestea, plecă. Se făcu liniște, iar Momitata oftă:

— Nu știu cum, dar Domnul Bizam ăsta, atât de posac, mă prost dispune, spuse el. S-a făcut ora trei... Poate ar trebui să împachetăm... Ce putem oare lua cu noi în grotă?

Momitata se uită la Fandosel și-l întrebă:

— Ai putea să organizezi tu mutatul ăsta? Fandosel se înroși de bucurie.

— Aș putea încerca, spuse el serios. Dar mai întâi trebuie să-mi dați un caiet cu pătrățele sau liniat, un metru de măsurat și o schiță a grotei văzute de sus, cu toate măsurătorile scrise cum trebuie. Pe urmă, îmi mai trebuie o listă a tuturor bunurilor voastre. Puneți trei stelute în dreptul lucrurilor la care țineți cel mai mult, două pentru cele care doar vă plac și una pentru cele fără de care vă gândiți că ați putea trăi.

— Lista mea ți-o fac pe loc, zise unchiașul Puftabac, izbucnind în râs. Trei stelute pe muzicuță!

Și uite-așa începu marea împachetare. Domnul Bizam stătea întins în hamac și se uita doar, în timp ce Emulul își sorta timbrele sub tufele de liliac.

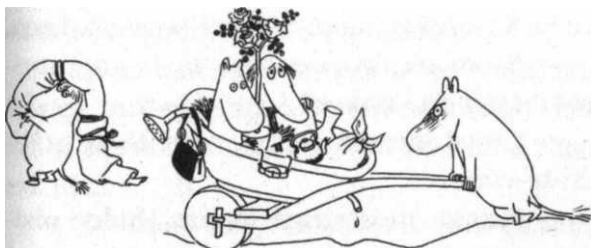
Momimama umbla încolo și încioace, ba căuta sfoară și hârtie de împachetat, ba golea cămara, ba dădea jos perdele. Toate sertarele biroului zăceau pe podea, iar așternuturile erau întinse pe costișă.

Tata umplea roaba cu valize, boccele și sacoșe, coșuri și pachete, iar Fandosel stătea și supraveghea totul de la masa de pe verandă, plină de liste și socoteli. Era în culmea fericirii. —Ce să fac cu scoicile din jurul straturilor de flori? întrebă Domnița Fandosica.

— Le luăm cu noi, răspunse Momimama. Au trei stelute! Dragă Smiorc, poți să duci tu tortul până la grotă? Nu prea-mi vine să-l pun în roabă...

— Draga mea, zise Momitata, nu putem să stăm să scoatem toți trandafirii. N-avem timp!

— Scoate-i doar pe cei galbeni atunci, spuse mama. Pe aceia vreau să-i iau musai, mai zise ea, și dădu fuga să scoată ridichile, măcar pe cele mari.

Momitata ducea roabă după roabă plină ochi până pe plajă, iar Momi și unchiașul Puftabac cărau calabalâcul de pe plajă sus, în peșteră. Își zise că era mai rău decât dacă ar fi plecat în pribegie, căci n-aveau timp defel. Arșița era acum cruntă, iar plaja cea pustie era scăldată într-o lumină roșiatică, mohorâtă și urâtă. Încercă să nu se uite nici în stânga, nici în dreapta, împingea roaba, ba sus la deal, ba jos în vale și se gândea cum de reușise să adune atâtea lucruri nefolositoare din tinerețe până acum. Din când în când se uita la ceas.

„Gata, asta e ultima tură, își zise el, în timp ce se întorcea în Valea Mominilor. Nici prin cap nu-mi trece s-o las să ia și mânerile de la ușile dulapurilor și frânghiile de rufe...”

În timpul acesta, Momimama se chinuia să urce cada pe coasta dealului, iar Smiorc stătea cu farfurioara cu lapte în mână și se uita la ea.

— Nu m-asculti deloc! zise el. Te-am întrebat de trei ori: unde e?

— Cine? întreabă mama, năucită de atâta du-te-vino.

— Pisicuța mea! strigă Smiorc. Unde e pisicuța mea căreia i-a fost atât de dor de mine? Trebuie s-o salvăm!

— Desigur, spuse mama și dădu drumul căzii. Pisicuța ta secretă... Știi, Smiorc, i-am văzut coada când și când, vine uneori noaptea să bea lapte.

— Vrei să zici că n-a început să-i placă de tine? întreabă Smiorc.

— Nu, zise mama, îi place de una singură, așa. O să vezi că se descurcă ea. Pisicile se descurcă întotdeauna...

Chiar atunci sosi Momitata, hurducăind de zor roaba.

— Ultimul transport! strigă el. S-a făcut cinci jumate și trebuie s-apucăm să astupăm și gaura din tavanul grotei... Ferească-ne cerurile, ce faci cu cada?!

— E nouă-nouță! zise mama. Știi ce plăcut e să faci baie... Și pe lângă asta...

— Bine, bine, zise tata. Sus în cadă atunci, să te duc la grotă! Unde-i Emulul?

— Își numără timbrele, spuse Domnița Fandosica, care se uita pe albumul cu poze al familiei și se tot minuna ce grăsan era Momi când era mic.

— Emulule! strigă tata. Sus în cadă cu tine, că acum ne prinde sfârșitul lumii. Vine cometa!

Emulul își luă clasorul cu timbre și se sui ascultător în cadă. Momitata începu să împingă cada la deal.

Smiorc fu ultimul care părăsi Valea Mominilor. Tot drumul prin pădure strigă după pisicuță. Și, deodată, o văzu. Stătea pe covorul de mușchi și își spăla blănița.

— Ce faci, pisicuțo? șopti el.

Pisicuța se opri o clipă și se uită la el. Smiorc se apropie cu grijă și întinse lăbuța. Pisicuța făcu un salt și se feri de el. De fiecare dată când încercă s-o mângâie, fugi de el, însă nu se îndepărtă să-și vadă de-ale ei.

— Vine cometa! spuse Smiorc. Trebuie să vii cu noi la grotă, altfel chiseliță te faci!

— Aiurea, răspunse pisicuța și căscă.

— Promiți cavii? întreabă Smiorc foarte serios. Trebuie să-mi promiți! S-ajungi înainte de opt! -Da, da, lasă că vin eu singură când am chef, zise pisicuța și continuă să se spele.

Smiorc puse farfurioara cu lapte pe covorul de mușchi și rămase așa o vreme, uitându-se la ea. Apoi o luă la fugă spre plajă, unde-i găsi pe ceilalți chinându-se să urce cada în vârful stâncii.

— Ține bine și trage! strigă Momitata, altfel îmi cade pe picioare. Nu da drumul frânghiei!

— Alunecă! Se tot poticnește în săpunieră! strigă Momi.

Momimama stătea pe plajă și își ștergea fruntea de sudoare.

— S-ajungem să ne mutăm așa... oftă ea.

— Ce fac? întrebă Smiorc.

— E prea mare cada, îl lămuri mama. N-am putut s-o băgăm în grotă. Fandosel voia să ținem o ședință să dezbatem situația, dar n-avem vreme de așa ceva. Acum vor s-o urce în vârful stâncii, s-acopere gaura din tavanul grotei cu ea. Of, of, of!

— Mi-am găsit pisicuța, spuse Smiorc. Și mi-a promis că vine aici înainte de opt.

— Ce bine, zise mama, mă bucur mult! Mă duc să pregătesc culcușurile în grotă.

În cele din urmă, cada acoperi deschizătura din tavan, mai puțin vreo patru centimetri. Avuseseră noroc. Încet-încet, întreg calabalâcul era adăpostit în peșteră și mama agăță o pătură să acopere intrarea.

— Crezi că ține? întrebă Momi.

— Ține dacă o ungem cum trebuie! zise unchiașul Puftabac și scoase o sticlută din buzunar.

Uite! Uleiul de soare de sub pământ. Ține bine, oricât ar fi dogoarea de strașnică!

— Pătează uleiul ăsta? vru să știe mama. Deodată își duse mâinile la botic și strigă:

— Vai de mine, unde e Domnul Bizam?!

— N-a vrut să vină! zise Momitata. A zis că excursiile sunt într-un totu de prisos. Așa c-a rămas acolo.

I-am lăsat și hamacul.

— Aha, oftă Momimama și continuă să gătească masa de seară la flacăra lămpii de gătit. Era ora șapte fără cinci.

Când ajunseră să mănânce brânza, afară se auzi un zgrepțănat, apoi un nas cu mustați se iți de după pătura de la intrarea în peșteră.

— Așadar, până la urmă ai venit... zise Momi.

— Se făcuse așa de cald în hamacul ăla, răspunse Domnul Bizam. M-am gândit că o fi mai răcoare în grotă, zise el și, târșâindu-și demn labele, se așeză într-un colț.

— Mi-ai văzut cumva pisicuța pe drum? întrebă Smiorc.

— Nu, răspunse Domnul Bizam. Momitata își scoase ceasornicul și spuse:

— Gata suntem! S-a făcut opt.

— Înseamnă că avem timp și de desert, spuse mama. Smiorc, unde ai pus tortul?

— Pe acolo, pe undeva, răspunse Smiorc arătând spre colțul unde stătea Domnul Bizam.

— Unde anume? întrebă din nou mama. Nu-l văd. Domnule Bizam, ați văzut cumva un tort?

— Nici pisici, nici torturi, răspunse Domnul Bizam arțăgos. Nu le văd, nu le gust, nu le ating. Eu cuget. Emulul izbucni în râs și continuă să lipească timbre în clasor.

— Aveți atâta dreptate, domnule dragă, mormăi el. Hărmălaie. Nimic altceva decât hărmălaie!

— Dar unde poate să fie? zise Momimama nedumerită. Dragul meu Smiorc, doar n-ai mâncat *tot* tortul pe drum?!

— N-aveam cum, era prea mare, spuse Smiorc cu un aer nevinovat.

— Vrei să spui că totuși ai mâncat din el! țipă Momi.

— Numai steaua din vârf și era al naibii de tare! țipă și Smiorc și se băgă sub saltea.

Nu mai voia să-i vadă în fața ochilor pe niciunul dintre ei. Pe tort scria „Pentru Momi”, Momimama nu pusese „și pentru Smiorc”. Și pisicuța nu venise, deși era trecut de opt.

— Vai, vai, oftă mama și se așeză pe un scaun, căci ostenise de-a binelea. Așa o nenorocire pe capul nostru...

Domnița Fandosica se uită sever la Domnul Bizam.

— Ia ridică-te puțin! zise ea.

— Stau bine unde stau! i-o întoarse el.

— Stai bine pe tortul lui Momi!!! nu se lăsă Domnița Fandosica.

Domnul Bizam se ridică de îndată și, de neînchipuit ce era pe blana lui! Iar despre prăjitură ce să mai vorbim, era într-un hal...

— Asta chiar nu ne trebuia acum! țipă Momi. Tocmai tortul în cinstea venirii mele...

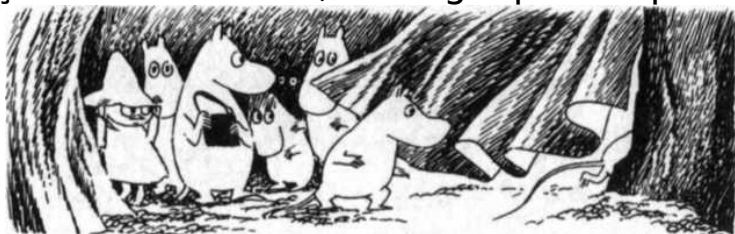
— O să fiu lipicios tot restul vieții mele! strigă și Domnul Bizam. Eu unul mă las păgubaș! Voi sunteți de vină!

— Linișteți-vă, vă rog! spuse Momimama. E același tort ca și înainte, doar că are altă formă... Însă nimeni n-o asculta.

Unchiașul Puftabac începu să râdă. Smiorc, crezând că râde de el, ieși de sub saltea și începu iar să țipe:

— Nu dau doi bani pe tortul vostru vechi, care oricum e doar pentru Momi, nu și pentru mine! Și nimeni nu se gândește că poate și pisicuțelor le place frișca! Mă duc să-mi caut pisicuța, e singura căreia îi pasă de mine!

Și zicând acestea, o zbughi pe sub pătura de la intrare și dus a fost.

— Ce îngrozitor! izbucni Momimama. Bineînțeles că trebuia să scriu „și pentru Smiorc"... Cum am putut să fac așa ceva!

— Acum trebuie să-i dai ceva foarte frumos, spuse Momitata grav.

Mama încuviință. Se hotărî să-i dea lui Smiorc smaraldele bunicii. Ar putea să facă din ele un colier frumos pentru pisicuța...

Puftabac ridică pătura și se uită afară.

— Poate-ar trebui să mă duc după el, spuse unchiașul.

— Stai puțin, zise mama. Poate că vrea să fie singur un pic. Vine el înapoi, cu siguranță.

— Și cu mine cum rămâne? întrebă Domnul Bizam. Nu-i pasă nimănui de halul în care a ajuns blana mea?

— Nu, i-o reteză Momi, fără să stea pe gânduri. Avem altele la care să ne gândim, așa că nu folosește la nimic să ne ocupăm de blana ta acum!

Smiorc era așa de supărat, încât își aduse aminte de frică abia în pădure. Copacii arătau de parcă fuseseră decupați din hârtie roșie. Pădurea era încremenită, nu era nici țipenie, nicio umbră, iar pământul era fierbinte și se sfărâma sub pașii lui. Tot ce-l mai alina pe Smiorc era că sigur îi uluise pe ceilalți și că se simțeau, cu siguranță, vinovați. Cu inima bătând să-i spargă pieptul, se afundă și mai mult în pădure, gândindu-se ce urât se purtaseră cu el. Iar acum stăteau ascunși în grota lui și mâncau tortul ăla vechi. Iar el, Smiorc, era singurul din lume care nu se ascunsese, deși îi era frică. Nu-i mai păsa de nimeni și de nimic. Nici de comete. Nici de pisicuțe. De absolut nimic.

Și, deodată, văzu pisicuța venind spre el cu coada ridicată țanțoș.

— Salut, zise el cu răceală și își văzu de drum. Simți ceva moale care îi mângâia picioarele. —Aici erai, zise el. Ai promis că vii și n-ai venit. Să nu te mai văd!

— Salutare, salutare! zise pisicuța. Vezi ce moale sunt?

Smiorc nu răspunse. Pisicuța începu să toarcă. Nu se mai auzea nimic altceva în pădurea tăcută decât pisicuța. Smiorc se uită în jur și picioarele începură să-i tremure. Nu se mai vedea niciun drum, nicio cărare, totul era acoperit de mușchi. Nu mai știa încotro era peștera.

Nimeni nu mai avea poftă să mănânce desertul... Și nu din cauză că era plin de fire de blană. Domnul Bizam stătea tolănit într-un lighean cu apă caldă și minutele se scurgeau greu.

— Cât e ceasul? întrebă Momi.

— Opt și douăzeci și cinci, îi răspunse Momitata.

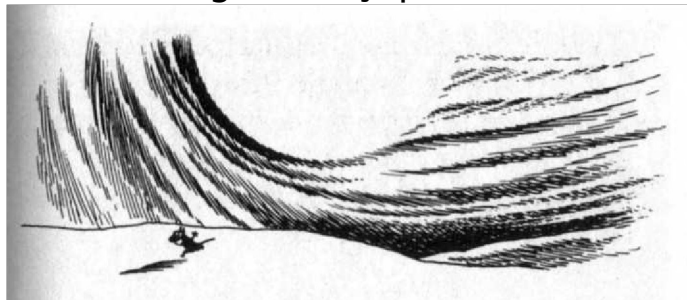
— Trebuie să mă duc după el, spuse Momi. Dă-mi ceasornicul tău să-l am cu mine.

— Nu, nu-i dați voie să se ducă! strigă Domnița Fandosica. Însă Momimama spuse:

— Mă tem că trebuie. Grăbește-te, Momi, cât de mult poți!

Momi se strecură pe sub pătură. Pe plaja pustie, aerul dogorea ca focul. Alergă cât îl țineau picioarele, strigându-l pe Smiorc. Nu se mai simțise niciodată atât de singur. Se uita din când în când la ceas. Era opt și treizeci și unu de minute. Mai avea unsprezece minute...

Intră în goană în pădurea cea roșie, alergă șapte pași, îl strigă pe Smiorc, alergă încă șapte...

Deodată, auzi un țipăt slab undeva, departe. Momi făcu lăbuțele pâlnie la bot și strigă din răputeri:

— Smioooooooooorc!!!!

Micuțul Smiorc îi răspunse, mai aproape de data aceasta. Când se întâlniră, nici măcar salut nu-și spuseră, ci o luară la goană. Pisicuța alerga după ei. Iar în urma lor, venea năvalnic cometa, tot mai aproape de Valea Mominilor, care încremenise înfricoșată.

Sase minute... Era un coșmar să alerge pe nisip, se mișcau atât de încet... Văzduhul clocotea, le ardea ochii și le uscaseră gâturile... uite stânca, în sfârșit... roșie și ea... și uite-o pe mama... strigă ceva și dă din lăbuțe... hai, mai sus... Numai trei minute! Și, deodată, răcoare... ajunseseră în peșteră. Lampa cu gaz ardea liniștită, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

— V-o prezint pe pisicuța mea, spuse Smiorc cu voce tremurătoare. Momimama spuse repede:

— Ce pisicuță frumoasă! Am ceva pentru tine... Mă gândisem să-ți dau smaraldele bunicii drept dar de bun venit înapoi acasă, dar în toată brambureala aia, am uitat... Dacă vrei, poți să faci din ele un colier pentru pisicuță...

— Smaralde! strigă Smiorc. Moștenirea de familie?! Pentru pisicuță?! Oo, ce minunat! Ce fericit sunt!

În aceeași clipă, cometa ajunsese pe Pământ, arzând ca un glob de foc, iar lampa cu gaz se răsturnă în nisip și se stinse. Ceasul arăta exact ora 8.42 de minute și 4 secunde.

Dincolo de pătura unsă cu ulei de soare de sub pământ lucea o lumină roșie, arzătoare, dar peștera era cufundată în întuneric. Îmbrățișați în cel mai ascuns cotlon al peșterii, ascultară cum ploaia de meteoriți lovea cada de pe acoperișul grotei. Domnul Bizam se înțepenise în ligheanul cu apă, iar Emulul se întinsese pe burtă peste clasorul cu timbre, ca să nu i-l mai ia din nou vreo pală de vânt.

Muntele se zgâlțâia și se cutremura, iar cometa urla înfricoșată. Sau poate era Pământul cel care urla...

Așteptară nemișcați și rămaseră îmbrățișați vreme îndelungată. De afară venea ecoul bolovanilor sfărâmați și al pământului care se crăpa. Timpul parcă se lungise înfiorător de mult și cu toții se simțeau foarte singuri.

După o vreme lungă cât multe veșnicii la un loc, se lăsă liniștea. Ciuliră urechile și ascultară, dar nu se mai auzea nimic.

— Mama, șopti Momi. A trecut sfârșitul lumii?

— A trecut, îi răspunse mama. Ori s-a sfârșit totul, ori doar a trecut. În orice caz, s-a terminat.

— A dat din coadă... până la coadă, zise tata, încercând să fie glumeț.

Fandosel începu să râdă, apoi tăcură din nou cu toții. Momimama găsi lampa cu gaz și reuși să o aprindă. Pisicuța stătea pe nisip și-și spăla blănița.

— A fost înspăimântător, spuse Domnița Fandosica. Nu mai vreau să mă uit niciodată la ceas!

— Hai să ne culcăm! spuse mama. Nu mai vorbim despre cometă și nu ne mai gândim la ea. Și nici nu vrem să știm ce s-a întâmplat afară. Avem timp berechet mâine-dimineață pentru asta.

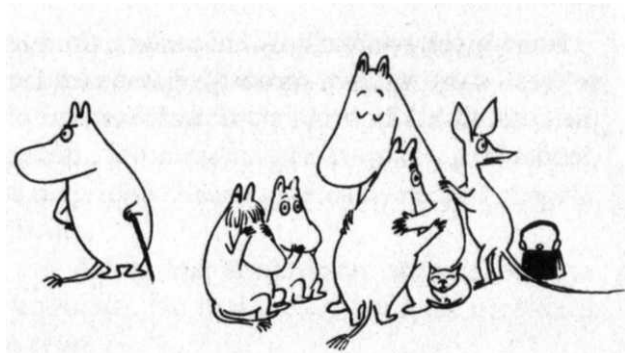
După ce se culcară și își traseră pătura peste bot, unchiașul Puftabac își scoase muzicuța. Văzând că toate notele sunt înapoi la locul lor, și cele mici, și cele mari, cântă un cântec de leagăn. Îl știa și Momimama, așa că îngână încetișor și ea:

Nani, nani, pușori, tare e târziu, Cometele răătăcesc, încotro nu știu. Dormiți frumos și visați Treziți-vă apoi și uitați.

Noaptea-i aproape, pe bolta rece, Turma cu-o sută de miei se petrece.

Încet-încet, totul se liniște în peșteră. Smiorc se trezi, simțind ceva moale lângă năsuc. Era pisicuța. O luă în brațe și adormiră amândoi deodată.

X.

Când se trezi, Momi nu pricepea unde se află. Peștera era pe jumătate în întuneric și mirosea a gaz. Și, deodată, își aduse aminte tot și se ridică în picioare. Ceilalți dormeau încă. Se duse pe bâjbâite la intrarea în peșteră, ridică încet pătura și se uită afară. Lumina cea roșie pierise. Cerul era lipsit de culoare și tăcerea era deplină. Ieși afară și se așeză pe stâncă. Luă o bucată de meteorit aruncată de cometă și o cercetă. Era neagră, cu colțuri ascuțite și foarte grea. Se uită spre plaja pustie și marea moartă. Totul era la fel de lipsit de culoare și mut.

Momi se așteptase să vadă găuri înfiorătoare în pământ, un peisaj zguduitoare, dar ce văzu îl puse pe gânduri și aproape că-l sperie.

— Bună dimineața, spuse unchiașul Puftabac, așezându-se lângă Momi și aprinzându-și luleaua.

— Bună, bună să fie, răspunse mominul. Așa trebuie să arate după sfârșitul lumii? Gol și mut, peste tot? —N-a fost sfârșitul lumii, îl lămură unchiașul. Cred că doar ne-a atins cu coada cometa noastră, apoi și-a văzut de drum.

— Vrei să spui că toate sunt la locul lor? întrebă Momi șovăitor.

Puftabac întinse luleaua și-i arătă.

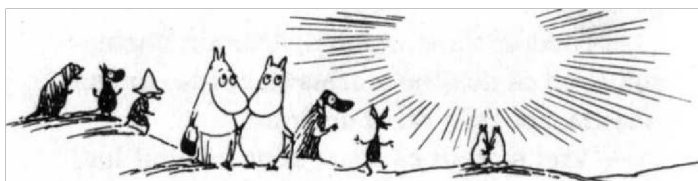
— Ia uită-te acolo! zise el. Marea.

Se mai luminase puțin și, undeva în zare, se mișca ceva. Ceva viu!

— Nu vezi? Se întoarce marea în matca ei, spuse unchiașul.

Statură așa, tăcuți, așteptând să se lumineze de ziuă de-a binelea. Soarele dimineții se ridică pe cer, același dintotdeauna. Marea îmbrățișa vechile ei țărături, tot mai albastră în lumina crescândă a razelor. Valurile se rostogoliră spre adâncuri și se așezară verzi pe fundul mării. Toate viețuitoarele ce reușiseră să se salveze se grăbiră spre apele străvezii, care înotând, care șerpuind, care târâș. Algele și iarba-de-mare se ridicară și începură să crească spre lumină. Un pescăruș zbură peste mare, țipând de bucurie că a început o nouă zi.

— S-a întors marea! strigă Momitata.

Rând pe rând se treziră cu toții, ieșiră din peșteră și se uitară uimiți în jur. Emulul era singurul care nu era mirat că nu venise sfârșitul lumii. Își cără clasorul pe plajă și începu să-și orânduiască o dată pentru totdeauna timbrele. Pironi clasorul cu un meteorit, așa, pentru orice eventualitate...

— Cum o cheamă pe pisicuța ta? întrebă Domnița Fandosica.

— E secret! răspunse Smiorc.

Pisicuța torcea pe genunchii lui Smiorc, uitându-se la soare.

— Știți ce zic eu? spuse Momimama. Hai să luăm tortul și să mergem să-l mâncăm pe verandă. Nu vreți să mergem acasă? Oare pădurea și grădina noastră or mai fi?

— Eu zic că toate sunt la locul lor, spuse Momi. Hai să vedem!